កម្ពុជាក្រោម

ព្រឹត្តិបត្រពោះពុម្ពផ្សាយជារៀងរាល់ខែ ដោយសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម

លេខ ១៧ ឆ្នាំទី ០២ – ខែឧសភា គ.ស. ២០០៥ – ព.ស. ២៥៤៩ – N^0 17, May, 2005

ស្ថានភាពជនជាតិទួកម៉ែននៅប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ ជនជាតិអាបរាហ្សី និងជនជាតិខ្មែរក្រោម បានលាតត្រដាងបង្ហាញអង្គការ UNCHR

សេចក្ដីថ្លែងការរបស់លោក ថាច់ ង៉ុក ថាច់ ប្រធានប្រតិបត្តិសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ថ្លែងទៅកាន់សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីការពារសិទ្ធិក្រុមជាតិពន្ធុ សាសនា ភាសា និង ជនជាតិភាគតិច នាសម័យប្រជុំលើកទី ៦១ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៤ មីនា ដល់ថ្ងៃទី ២២ មេសា ២០០៥ ។

លោកប្រធានជាទីគោរព !

សូម្បីតែជនជាតិទួកម៉ែន ដែលតំណាងឲ្យសហគមន៍ដ៏ធំមួយនេះ ក៏ពួកគេនៅតែទទួលរងនូវការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញពីសំណាក់គោលនយោបាយជ្រៀតជ្រែកគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងពុំសូវបានទទួលនូវសេរីភាព និងសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានសោះឡើយ ។ ជនជាតិទួក–ម៉ែន មានក្ដីសង្ឃឹមថានឹងដល់ពេលវេលាត្រូវបញ្ចប់អំពើហិង្សា និងបទឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយមកលើភាសា និង សិទ្ធិវប្បធម៌របស់ជន–ជាតិភាគតិចហើយ ក្នុងពេលដែលកងកម្លាំងសហរដ្ឋអាមេរិកបានចូលទៅក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ កាលពីពីរឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គោលនយោបាយឧក្រិដ្ឋកម្មថ្មី ៗ នេះ កំពុងបង្កឡើងប្រឆាំងនឹងជនជាតិទួកម៉ែន ចេះតែត្រូវបានគេប្រព្រឹត្តជាហូរហែរ ។

មាតិការឿង

–ស្ថានភាពជនជាតិទួកម៉ែននៅប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ ជនជាតិអាបរាហ្សី និងជនជាតិខ្មែរក្រោម.....១
–តំណាងសហព័ន្ធអញ្ជើញចូលរួមជាវាគ្មិន នៅសាកលវិទ្យាល័យរោវ័ណ..........៣
–និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទទួលអំណរឆ្នាំថ្មី..........៣
–ភាពក្រីក្រកំពុងគំរាមកំហែងប្រជារាស្ត្រខ្មែរភូមិស្លាប៉ាង..........៥
–អតីតព្រះរាជាលាតត្រដាង កម្ពុជាក្រោម–ព្រៃនគរ–កោះត្រល់..........៦
–រឿងកំពប់តែអុង..........៧
–អ្នកតាបាពាល ឬ ព្រះកន្លោង..........១០
–កំណាព្យទឹកភ្នែកខ្មែរក្រោម..........១១
–វេទិកាគំនិតជាតិ..........១២
–រឿងកនកវណ្ណរាជ..........១៥

លោក ថាច់ ង៉ុក ថាច់ ប្រធានប្រតិបត្តិសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម

វិធានការដំបូងនៃកងកម្លាំងដែលនាំមុខដោយសហរដ្ឋអាមេរិក ចូលក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ បានធ្វើឲ្យជនជាតិឃឺត ត្រូវបានគេតែងតាំង និងលើកស្ទួយក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីផ្លូវការសំខាន់ ៗ ជាច្រើនរូប ព្រមទាំងមានការកែប្រែមុខមាត់ជនជាតិឃឺតជាច្រើនផ្សេងទៀត ក្នុងលទ្ធិភាពសាសនាឃឺតយុត និងទួកម៉ែន កាលពីមុនពេលបោះឆ្នោត នាខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៥ នោះ ។

ជនជាតិទួកម៉ែន តែងតែប្រាថ្នារួមរស់ក្នុងសន្តិភាពជាមួយប្រជាជនអារ៉ាប់ ប្រជាជនឃឺត ក៏ដូចជាប្រជាជនខាលដូអាស៊ីរៀនរបស់ពួកគេ ក្នុងការទទួលបានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ដែលជាកន្លែងមានប្រជាពលរដ្ឋ និង សាសនាផ្សេងទៀត ដែលមិនត្រូវបានអ្នកណាមួយគិតគូរដល់ទាល់តែសោះ ឲ្យមានសិទ្ធិសេរីភាពស្មើ ៗ គ្នាទាំងក្នុងការរស់នៅ ទាំងក្នុងការចែកចាយទ្រព្យសម្បត្តិប្រេងក្នុងប្រ–ទេសខ្លួន ឲ្យបានស្មើគ្នាទៅនឹងប្រជាពលរដ្ឋអ៊ីរ៉ាក់គ្រប់រូបដែរ។

លោកប្រធានជាទីគោរព ! អង្គការរបស់យើងខ្ញុំ សូមអំពាវ–នាវដល់គណៈកម្មការ មេត្តាជួយចាត់ចូលជារបាយការណ៍សំខាន់ ៗ ស្ដីពីស្ថានភាពរបស់ជនជាតិទួកម៉ែន និង ព្រមទាំងទទូចសុំឲ្យបេស–កជនជាន់ខ្ពស់ទទួលបន្ទុកផ្នែកសិទ្ធិមនុស្ស ជួយឃ្លាំមើលការរំលោភ

សិទ្ធិមនុស្ស ដែលមានមកលើជនជាតិទូកម៉ែន ។

លោកប្រធានជាទីគោរព ! សព្វថ្ងៃនេះ ជនជាតិទីបេ កំពុងតែក្លាយខ្លួនឯងទៅជាជនជាតិភាគតិចយ៉ាងឆាប់រហ័ស ក្នុងមាតុភូមិរបស់ខ្លួន ដោយនយោបាយបញ្ជូនមនុស្សមកតាំងទីលំនៅថ្មីជាច្រើន ចំពេលដែលជនជាអាបវាហ្សី ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ភូមិភាគខាងត្បូងឈាងខាងលិចនៃប្រទេសអ៊ីរ៉ង់ ក្នុងទស្សនៈមួយធ្វើខ្លួនឯងថាជាជនបរទេសក្នុងមាតុភូមិរបស់ពួកខ្លួន ។ ពួកជនជាតិអាបវាហ្សី តែងតែទទួលការលុបបំបាត់ នូវអត្តសញ្ញាណជាតិ វប្បធម៌ ភាសា និងប្រពៃណីរបស់ផងខ្លួន ដោយប្រតិបត្តិតាមបទគ្រប់គ្រងអំណាចសព្វ–ថ្ងៃក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ង់ មិនតែប៉ុណ្ណោះក៏ត្រូវប្រឈមមុខនឹងការរស់នៅដោយការទាក់ទាញទាំងបង្ខំ និងដោយការដាក់កម្រិតពន្ធដា តាមរយៈភាសា និងវប្បធម៌នៃជនជាតិផើស៊ីន ។ យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវមកក្នុងអាណត្តិកាលនៃគណៈកម្មការតាមរយៈប្រធានបទនេះ សូមមេត្តាជួយស៊ើបអង្កេតស្ថានការជនជាតិភាគតិច អាបវាហ្សី–អារ៉ាប់ ក្នុងទឹកដីអ៊ីរ៉ង់ ។ ម្យ៉ាងទៀត សូមមេត្តាជួយគិតគូរពីសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខរបស់ពួកគេផង ដែលបានភៀសខ្លួនដោយបុព្វហេតុនយោបាយ និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញគ្រប់ទិដ្ឋភាព ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលអ៊ីរ៉ង់អស់ពីរទសវត្សកន្លងទៅនេះ ។

លោកប្រធានជាទីគោរព ! សូមមេត្តាលោកប្រធានជួយពិចារណាផងមើល ទៅលើរបាយការណ៍ជាលើកទីពីររបស់វៀតណាម ដែលគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ហៅកាត់ថា (HRC) បានស្នើសុំឲ្យវៀតណាមផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីជនជាតិភាគតិច ដែលកំពុងកើតមានក្នុងប្រទេសនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងសហាគមន៍ខ្មែរ–ក្រោមដ៏ធំមួយក្នុងនោះផងដែរ ។ ជាការឆ្លើយតបរបស់វៀតណាម ជូនមកអង្គការ HRC វិញថា ខ្លួនសន្យានឹងត្រូវផ្តល់ជូន ប៉ុន្តែទង្វើទាំងអស់ខាងលើជាការផ្ទុយស្រឡះពីស្ថានភាពពិត ដែលបានកំពុងកើតមានមកលើប្រជាជាតិខ្មែរកម្ពុជាក្រោមជាវិជ្ជមាន ។ យើងខ្ញុំមានកង្វល់ជាខ្លាំងណាស់ ដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក្រោម គឺជាជនជាតិភាគតិច ងាយត្រូវគេធ្វើបាបតាមរយៈប្រព័ន្ធសេវាសុខភាពគ្រប់លំដាប់ជំងឺ ដែលពួកគេកំពុងទទួលរងទុក្ខផ្នែកសុខមាលភាពដ៏ធ្ងន់ធ្ងរជាមួយនិងនយោបាយរំលាយពូជសាសន៍របស់ពួកគេ ។ ដូចជាករណីជម្ងឺខ្វាក់ភ្នែក ចាប់តាំងពី ២០០៣ មកម្ល៉េះ គ្មានការព្យាបាលថែទាំណាមួយឲ្យបានត្រឹមត្រូវ សមរម្យអ្វីសោះទេ ។ ជម្ងឺនេះបានរាលដាលនិងជះឥទ្ធិពល ទៅដល់ប្រជាជាតិខ្មែរកម្ពុជាក្រោមរាប់ពាន់នាក់ ។ វៀតណាមបាន លាក់កំបាំងកប់ទុកចោលយ៉ាងជ្រៅនូវបញ្ហាទាំងនេះ ហើយបានយកឱកាសនេះ ដើម្បីពិសោធស្វែងរកពីមូលហេតុ និងរុករកឱសថទៅវិញ ដោយមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអ្នកទាំងនោះសោះ ។ អង្គការរបស់យើងខ្ញុំ តែងតែសុំអំពាវនាវមកដល់អាណត្តិនៃគណៈកម្មការ តាមរយៈប្រធានបទខ្លីនេះ ដើម្បីស្វែងរកសកម្មជនចំណាន ៗ ឲ្យអញ្ជើញទៅក្នុងតំបន់ដែលមានខ្មែរកម្ពុជា–ក្រោមកំពុងរស់នៅសព្វថ្ងៃ ។

លោកប្រធានជាទីគោរព ! ប្រជាជាតិខ្មែរកម្ពុជាក្រោម និងព្រះសង្ឃខ្មែរក្រោម ដែលមកពីប្រទេសកម្ពុជា កំពុងតែប្រឈមមុខនឹងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ រំលោភបំពានដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងពេលដែលពួកគេវិលត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ ។ សិទ្ធិជាជនជាតិភាគតិច ដែលត្រូវគេទទួលស្គាល់តាមស្តង់ដាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ មិនត្រូវបានវៀតណាមគោរពបន្តិចសោះឡើយ ។ វត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនា បានត្រូវគេបំផ្លាញចោលបណ្តើរ ៗ ហើយ ។ ព្រះសង្ឃយើងខ្ញុំត្រូវបានគេចាប់ដាក់គុក និងធ្វើឃាតផងដែរ ។ កម្មវិធីបុណ្យទាន ប្រពៃណីសាសនា ក៏ត្រូវគេហាមឃាត់ អ្នកទាំងនោះសុទ្ធសឹងតែមានប្រាថ្នាដើម្បីអនុវត្តឲ្យចំទ្រីស្តីព្រះពុទ្ធសាសនា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរកម្ពុជាក្រោមក៏មានកិត្តិយសដូចជាមនុស្សជាតិដ៏ទៃទៀតដែរ ហេតុអ្វីត្រូវបានជាតិ–សាសន៍មួយជាន់ឈ្លីតាមចិត្តទៅវិញ ។ កុមារា កុមារី របស់ពួកយើងខ្ញុំបានទទួលរងគ្រោះពីពលកម្មកុមារ ការជួញដូរមនុស្ស និងពេស្យាកម្ម កង្វះខាតចំណីអាហារ កង្វះខាតថ្នាំពេទ្យ និងប្រព័ន្ធអប់រំ និងការងារ ។

យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវមកដល់គណៈកម្មការ សូមមេត្តាចាត់ចូលជារបាយការណ៍ដ៏សំខាន់នៃស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្ស ដែលបានលើកយកមកបង្ហាញត្រួស ៗ ក្នុងសេចក្តីថ្លែងការនេះ ហើយសូមអំពាវនាវមកបេសកជនសិទ្ធិមនុស្សជាន់ខ្ពស់ សូមឲ្យចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ក្នុងការជួយស្រោចស្រង់ស្ថានភាពរំលោភសិទ្ធិមនុស្សដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ។

ខ្ញុំបាទសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះលោកប្រធាន ៕

និពន្ធនាយក ៖ **ថាច់ ប៉ុកថាច់** ផ្សព្វផ្សាយ ៖ **សឺន រតនៈ, សឺន ច័ន្ទ**
ឯកសារ PDF មាននៅក្នុងគេហទំព័រ www.khmerkrom.net

ព័ត៌មាន

តំណាងសហព័ន្ធអញ្ជើញចូលរួមជាវាគ្មិន នៅសាកលវិទ្យាល័យរោវ័ណ

Mr. Craig Katz, *លោក ត្រឹង យ៉ាប, លោក យីប ខា និងលោក ថាច់ លែន*

តំណាង សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ដែលមានលោក ត្រឹង យ៉ាប, លោក យីប ខា និង លោក ថាច់ លែន បានជួបពិភាក្សា ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំមហាវិទ្យាល័យ និងថ្លែងទៅកាន់និស្សិតផ្នែកសិក្សាអន្តរជាតិ នៃសាកលវិទ្យាល័យរោវ័ណ នៅទីក្រុង ហ្គ្លាស្សប្បូរ (Glassboro) រដ្ឋញ៊ូវជើស៊ី (New Jersey) សហរដ្ឋអាមេរិក កាលពីថ្ងៃទី ០៥ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៥ ។

លោក ត្រឹង យ៉ាប បានឆ្លៀតឱកាសនេះ លើកឡើងនូវប្រធានបទស្តីអំពីលទ្ធភាព នៃការផ្លោះប្តូរនិស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនៅសាកលវិទ្យាល័យរោវ័ណ ។ ហើយចំណុចពិស្តារនឹងត្រូវបានពិភាក្សាក្នុងជំនួបពេលក្រោយទៀត ។

នៅក្នុងខ្លឹមទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ នៃសាកលវិទ្យាល័យរោវ័ណ លោក យីប ខា បានថ្លែងសង្ខេបអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ទំនាក់ទំនងរវាងប្រទេសបារាំង កម្ពុជា និង យួន ក្នុងអតីតកាល ។ ហើយសុន្ទរកថាទាំងមូលរបស់លោក គឺសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សកាលពីអតីត ក៏ដូចជាបច្ចុប្បន្ន ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលយួន ដែលធ្វើឲ្យខ្មែរក្រោមត្រូវរងទុក្ខវេទនា ។ សុន្ទរកថារបស់លោក យីប ខា ទទួលបានការស្វាគមន៍យ៉ាងខ្លាំងក្លា ដែលគាត់បានពន្យល់សវនាករអំពីស្ថានភាពនៅកម្ពុជាក្រោម ដែលជនជាតិអាមេរិក មានការដឹងឮតិចតួចណាស់ ៕

និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទទួលអំណរឆ្នាំថ្មី

ព្រះតេជគុណ យៀង វណ្ណា ប្រធានសម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម

សមណនិស្សិត និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម និងភ្ញៀវកិត្តិយស ក្នុងទីធ្លាវត្តសាមគ្គីរង្សី

សមណនិស្សិត និងនិស្សិតខ្មែរក្រោម ប្រមាណ ៨០ អង្គ និងរូប បានរៀបចំពិធីជួបជុំគ្នាមួយ កាលពីថ្ងៃទី ១៣ មេសា ឆ្នាំ ២០០៥ នៅវត្តសាមគ្គីរង្សី រាជធានីភ្នំពេញ ដើម្បីទទួលអំណរឆ្នាំថ្មី ឆ្នាំរកា សប្តស័ក ព.ស. ២៥៤៩ ដោយមានការចូលរួមគាំទ្រពីសំណាក់ព្រះសង្ឃ និងគ្រហស្ថ ពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានប្រមាណ ២០០ អង្គ និងរូបយ៉ាងអធិកអធមបំផុត ។

ឆ្នាំនេះជាឆ្នាំទី ៣ ហើយ ដែលសមណនិស្សិត និស្សិតមានដើមកំណើតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនៅកម្ពុជា បានរៀបចំពិធីជួបជុំគ្នាទទួលអណរឆ្នាំថ្មី ។ ក្នុងការរៀបចំពីធីជួបជុំទទួលអំណរឆ្នាំថ្មីរបស់និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម កាលពីពីរឆ្នាំបន្តបន្ទាប់មកនេះ ក៏បានប្រារព្ធឡើងនៅក្នុងបរិវេណវត្តសាមគ្គីរង្សីនេះដែរ តែសម្រាប់ការជួបជុំឆ្នាំនេះមានភាពអធិកអធមជាងបណ្តាឆ្នាំមុន ៗ ។ ក្នុងសុន្ទរកថាបើកកម្មវិធី ដែលថ្លែងដោយ ភិក្ខុ ចៅ សាង អនុប្រធានសម្ព័ន្ធសមណនិស្សិតនិស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមបានឲ្យដឹងថា "ការជួបជុំគ្នានេះគឺជារបៀបវារៈមួយដែលអង្គការណាក៏ដោយតែងតែប្រារព្ធឡើង ដើម្បីជប់លៀងគ្នាសម្តែងនូវទឹកចិត្តសាមគ្គីគ្នា ប្តូរយោបល់គ្នា និងចែករំលែកចំណេះដឹង

ព្រមទាំងបទពិសោធន៍ដល់គ្នាទៅវិញទៅមក មុននឹងផ្អាកការងារសិក្សាមួយរយៈខ្លីដើម្បីរៀបចំខ្លួនទទួលអំណរឆ្នាំថ្មី ។ តាមរយៈសុន្ទរកថានេះដែរ ភិក្ខុ ថៅ សាង បានឲ្យដឹងថា “បច្ចុប្បន្ន សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត មានសមាជិករបស់ខ្លួនចំនួន ១៦២ រូប ក្នុងនេះមាននិស្សិតជាព្រះសង្ឃចំនួន ១៣២ ព្រះអង្គ និងគ្រហស្ថចំនួន ៣០ រូប ។ ក្នុងចំនួនសមាជិកទាំងនេះ មានសមាសភាពពីថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រហូតដល់បណ្ឌិត ដែលអ្នកខ្លះ អង្គខ្លះ កំពុងបំពេញកម្មសិក្សានៅឯមាតុភូមិកម្ពុជាក្រោមកម្ពុជា នៅប្រទេសឥណ្ឌា សហភាពភូមា ព្រះរាជាណាចក្រថៃ និងនៅសហរដ្ឋអាមេរិកទៀតផង ។ ហើយចំនួននិស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនេះ មិនមែនមានតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺនៅមានច្រើនទៀតដែលសម្ព័ន្ធសមណនិស្សិតកំពុង តែគៀងគរប្រមូលផ្ដុំឲ្យកាន់តែធំឡើងជាលំដាប់ ។

ភិក្ខុ ថៅ សាង បានបញ្ជាក់បន្ថែមឲ្យដឹងយ៉ាងនេះថា ៖ “សកម្មភាពរបស់សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត មិនត្រឹមតែបង្កើនចំណេះដឹងខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះទេ គឺកន្លងមកនេះ សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត បានបើកវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលរយៈពេលខ្លីនូវចំណេះដឹងចាំបាច់ខ្លះ មានវគ្គតែងនិពន្ធកំណាព្យ វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មាន និងនិពន្ធប្រលោមលោក ជាដើម” ដល់សមាជិករបស់ខ្លួន និងសមាជិកបណ្ដាអង្គភាពផ្សេង ៗ ទៀតនៃខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ នៅលើវេទិកា ចំពោះមុខមិត្តរួមជំនាន់របស់ខ្លួន ចំពោះមុខភ្ញៀវកិត្តិយស ដែលចូលរួមគាំទ្រវាប់រយនាក់ ទាំងព្រះសង្ឃ និងគ្រហស្ថផងនោះ ក្នុងកាយពលរឹងមាំ ទឹកព្រះភ័ក្ត្រអង់អាចក្លាហាន ភិក្ខុ ថៅ សាង បានសង្កត់ធ្ងន់នូវតួនាទីរបស់និស្សិតថា “នឹងខិតខំរៀនសូត្រឲ្យមានចំណេះខ្ពង់ខ្ពស់ កសាងខ្លួនជាកុលបុត្រដ៏ល្អ ដើម្បីរំដោះជាតិមាតុភូមិឲ្យរួចផុតពីរបបអាណានិគម ឈានទៅដល់គោលដៅសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង សមតាមបំណងប្រាថ្នារបស់ខ្មែរក្រោមគ្រប់រូប ស្របតាមច្បាប់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ព្រះភិក្ខុ ថៅ សាង ក៏ពុំបានភ្លេចផងដែរនូវការដឹងគុណចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានការសន្ដោសប្រណីដល់ខ្មែរក្រោម ដល់សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិតជារៀងរហូតមក ។

ក្នុងឱកាសនេះដែរ លោក តាំង សារៈ ដែលជាតំណាងសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បានកោតសរសើរចំពោះស្មារតីសាមគ្គីគ្នាដ៏អង់អាចក្លាហាន ចំពោះការរៀបចំពិធីជួបជុំគ្នា និងចំពោះការខិតខំរៀនសូត្ររបស់សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ លោក តាំង សារៈ បានបញ្ជាក់ពីគោលជំហរ និងទិសទៅរបស់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យដឹងថា “សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ជាសមាជិកអង្គការ UNPO សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម មិនទាមទារនូវទឹកដីកម្ពុជាក្រោមមកវិញទេ ព្រោះទឹកដីកម្ពុជាក្រោមនៅតែស្ថិតនៅកម្ពុជាក្រោមដដែល ឯការបាត់នោះ គឺខ្មែរក្រោមបាត់បង់នូវសិទ្ធិជាម្ចាស់នៃទឹកដីកម្ពុជាក្រោម ហេតុនេះខ្មែរក្រោមទាមទារហើយទាមទារទៀត ដោយសន្តិវិធី និងអហិង្សាស្របតាមច្បាប់អង្គការ UNPO អង្គការសហប្រជាជាតិ រហូតទាល់តែបានទទួលសិទ្ធិពេញលេញជាម្ចាស់ដើម នៃទឹកដីកម្ពុជាក្រោម ។ ហើយលោក តាំង សារៈ ក៏បានអង្វរកដល់ខ្មែរក្រោមគ្រប់រូបនៅកម្ពុជាយ៉ាងដូច្នេះថា “ទិសដៅរបស់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម គឺឈានទៅសកម្មភាព និងដំណោះស្រាយនៅឯមាតុភូមិកម្ពុជាក្រោម ហេតុនេះ សូមបងប្អូនខ្មែរក្រោមនៅកម្ពុជា កុំបង្កផលវិបាកអ្វីមួយដល់កម្ពុជាឲ្យសោះ” ។

បន្ទាប់ពីចំណាប់អារម្មណ៍របស់លោក តាំង សារៈ មក កញ្ញា សឺន បុប្ផា ដែលមានទឹកមុខស្រស់ប្រិមប្រិយ សុភាពរាបសារ បានឡើងទៅកាន់វេទិកា ក្នុងនាមតំណាងឲ្យនិស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ថ្លែងទៅកាន់ព្រះសង្ឃ និងភ្ញៀវទាំងអស់នូវការដឹងគុណ ចំពោះវត្តមានដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ព្រះសង្ឃ និងភ្ញៀវគ្រប់រូបដែលបានចូលរួមក្នុងអង្គពិធីនេះ ។ កញ្ញា បុប្ផា ក៏បានកោតសរសើរផងដែរ ចំពោះការខិតខំតស៊ូយ៉ាងស្វិតស្វាញរបស់សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត ចំពោះសង្គមខ្មែរក្រោម នាងថ្លែងថា “ដោយសារនិរន្តភាពរបស់សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិតនេះហើយ ទើបនិស្សិតយើងខ្ញុំខ្លះ ដែលខ្វះលទ្ធភាពក្នុងការបន្តការសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ក៏ត្រូវបានសប្បុរសជននានានៅបរទេស មានសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ជួយផ្គត់ផ្គង់អាហារូបករណ៍ឲ្យបានរៀនបន្តរហូតដល់ចប់ចុងចប់ដើម ។ ដោយគុណបំណាច់របស់បណ្ដាអង្គភាព និងអស់លោកនេះ យើងខ្ញុំសូមប្ដេជ្ញាចិត្តថា នឹងខិតខំកសាងខ្លួនឲ្យសមនឹងទំពាំងស្នងឫស្សី” ។

ក្នុងកិច្ចការសំណេះសំណាលប្ដូរបទពិសោធន៍គ្នា នាឱកាសជួបជុំគ្នានេះ ព្រះភិក្ខុសមណនិស្សិត សាសន៍ ចំរើន បានផ្ដល់អនុសាសន៍ បទពិសោធន៍ដ៏ល្អមួយចំនួន ដែលព្រះអង្គបានឃើញ បានជួបប្រទះ និងបានអនុវត្តពីបណ្ដាប្រទេសជឿនលឿនខ្លះ ចែកជូនដល់សមណនិស្សិត និស្សិតឲ្យបានដឹងគ្រប់អង្គ គ្រប់គ្នា ។ ព្រះអង្គក៏បានសំដែងនូវការតូចចិត្តដូច្នេះ “ជាការពិត គឺយើងសោកស្ដាយណាស់ចំពោះការដែលបារាំងកាត់ទឹកដីយើងឲ្យទៅយួននៅថ្ងៃទី ០៤ មិថុនា ១៩៤៩ នោះ តែយើងខិតខំទាំងអស់គ្នាទៅ គង់តែបានមកយើងវិញទេ ព្រោះបារាំងធ្វើនេះ ខុសនឹងច្បាប់អង្គការសហប្រជាជាតិទាំងស្រុង ។

រីឯព្រះតេជគុណ យឿង សិន ដែលជាប្រធានសមាគមព្រះសង្ឃខ្មែរកម្ពុជាក្រោម និងក្នុងនាមជាអធិបតីនៃអង្គពិធី ព្រះអង្គមានព្រះទ័យត្រេកអរ ចំពោះទង្វើខ្នះខ្នែងតស៊ូរបស់សមណនិស្សិត និស្សិតគ្រប់រូប និងចំពោះវត្តមានរបស់ភ្ញៀវចូលរួមទាំងអស់ ព្រមទាំងរំឭកបន្ថែមដល់សមណនិស្សិត និស្សិតឲ្យខិតខំរៀនសូត្រទ្វេឡើង ដើម្បីជួយសង្គ្រោះជាតិមាតុភូមិ ជាតិមាតុភូមិយើងសង្ឃឹមលើអ្នកទាំងអស់គ្នានេះហើយ ដែលជាទំពាំងស្នងឫស្សីដ៏រឹងមាំបំផុត ។

ក្នុងអង្គពិធីនេះ ក៏មានយុវជននិស្សិតខ្មែរក្រោមពីររូបនៅទីក្រុងព្រៃនគរ បានទៅចូលរួមហើយពួកគេបានឲ្យយើងដឹងថា “ពួកគេមានអារម្មណ៍រំភើបរីករាយណាស់ ហើយពួកគេបានត្អូញត្អែរប្រាប់យើងថា ពួកគេនៅក្រោមរបបអាណានិគមយួន យួនមិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបចំកម្មវិធី ដោយសេរីដូច្នេះទេ ។ រាល់ការរៀបចំកម្មវិធីអ្វីមួយរបស់ពួកគេម្ដង ៗ ត្រូវបានសមត្ថកិច្ចយួនឃ្លាំមើល និងបង្គាប់បញ្ជាថា ត្រូវធ្វើអីចេះធ្វើអីចុះ ពួកគេមិនអាចធ្វើអ្វីមួយ ឬនិយាយនូវអ្វីតាមការចូលចិត្ត ឬតាមបំណងប្រាថ្នារបស់ពួកគេនោះបានទេ ។

កម្មវិធីជួបជុំនិស្សិត និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ទទួលអំណរឆ្នាំថ្មី ឆ្នាំរកា សប្ដស័ក បានចប់សព្វគ្រប់នៅវេលាម៉ោង ១៣:០០ ថ្ងៃដដែល បន្ទាប់ពីមានពិធីរាប់បាត្រព្រះសង្ឃជាង ២៥០ អង្គ និងការលេងល្បែងប្រជាប្រិយផ្សេង ៗ ព្រមទាំងរាំកំសាន្តផង ពីសំណាក់យុវនិស្សិតយើងពោរពេញដោយភាពអ៊ូរអរ និងរីករាយក្រៃលែង ៕

វិទ្យុសំឡេងកម្ពុជាក្រោម (VOKK)

ទាពក្រីក្រកំពុងគំរាមកំហែងប្រជារាស្ត្រខ្មែរភូមិស្លាប៉ាំង

ភូមិស្លាប៉ាំងស្ថិត ក្នុងឃុំរំដួល (Dong chau) ស្រុកថ្កូវ (Tra Cu) ខេត្តព្រះត្រពាំង ។

ភូមិស្លាប៉ាំង មានប្រជារាស្ត្រខ្មែររស់នៅចំនួន ៣១៥ គ្រួសារ ដែលមានសមាជិកមធ្យមក្នុងមួយគ្រួសារចំនួន ៥ នាក់ ។ ប្រជារាស្ត្រខ្មែរក្នុងភូមិនេះជំពាក់បំណុលរដ្ឋការសរុប ៤០០០.០០០.០០០ (បួនពាន់លានដុង) និងភាគច្រើនកំពុងបោះបង់ ផ្ទះសំបែង ស្រែចំការ ទៅធ្វើជាកម្មករនៅទីក្រុងព្រៃនគរ និងទីក្រុងភ្នំពេញ ។

ភូមិស្លាប៉ាំង មានចម្ងាយប្រមាណ ៩៥ Km ពីទិសខាងត្បូងនៃទីរួមខេត្តព្រះត្រពាំង និងមានប្រជារាស្ត្រខ្មែររស់នៅយ៉ាងច្រើនកុះករ ដូចភូមិខ្មែរដទៃទៀត នៃខេត្តព្រះត្រពាំងអញ្ចឹងដែរ ។

ក្នុងទសវត្សរ៍ទី ៤០ សម័យយៀកមិញលុកលុយ និងក្នុងទសវត្សរ៍ទី ៥០ សម័យជម្លោះ ង៉ោ ឌិនយីម និង ហូជីមិញ ព្រមទាំងក្នុងទសវត្សរ៍ទី ៧០ សម័យជម្លោះពួកវៀតកុង និង ធីវគី ភូមិស្លាប៉ាំងក៏មិនខុសអំពីភូមិខ្មែរផ្សេង ៗ ទៀតទេ គឺត្រូវរងការបំផ្លាញពីពួកយួនយ៉ាងដំណំ ។

តាំងពីដើមរៀងមក មុខរបរជាចម្បងរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរភូមិស្លាប៉ាំង គឺធ្វើស្រែចំការ ឯរបរនេសាទ ក៏មានតិចតួចផងដែរ ។ ប្រជារាស្ត្រខ្មែរភូមិស្លាប៉ាំងក្នុងមួយគ្រួសារៗ មានដីស្រែរាប់សិបហិច-តា ជីវភាព សម្បូរហូរហៀរ ប្រាក់មិនខ្វះចាយ បាយមិនខ្វះហូប លំនៅស្ថានធំ ៗ ដំបូលក្បឿង ជញ្ជាំងក្តារ សរសរធ្នឹក តែចាប់តាំងពីក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៥ មក ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរចេះតែថយចុះជាលំដាប់ ។ តាមប្រសាសន៍របស់លោក អ៊ំ ថាច់ វង្ស បានឲ្យដឹងថា "ការថយចុះនៃកម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរនេះ ដោយអាស្រ័យដីស្រែចម្ការរបស់ពួកគាត់ ត្រូវបានអាជ្ញាធរកុម្មុយនិស្តយួនដកហូតយក និងបង្ខំឲ្យប្រកបជីវភាពក្នុងរបបសមូហភាព" ។

ប្រជារាស្ត្រខ្មែរក្នុងភូមិស្លាប៉ាំង បានឲ្យយើងដឹងបន្ថែមថា "ជីវភាពរបស់ពួកគាត់ កាន់តែធ្លាក់ចុះ បន្ទាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩០ មក គឺក្រោយពីពួកគាត់មួយចំនួន ប្រកាន់យកមុខរបរចិញ្ចឹមបង្គាជាធំ ។

ទាក់ទិននឹងបញ្ហាប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមបង្គា បណ្តាលឲ្យជីវ-ភាពរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរស្រុកស្លាប៉ាំងធ្លាក់ចុះនេះ បងប្រុស សឺន គិន បានឲ្យយើងដឹងថា "ការខូចខាតក្នុងការចិញ្ចឹមបង្គារបស់គាត់ មកពីគាត់ខ្វះទុន និងម្យ៉ាងទៀត តម្លៃបង្គាមិននឹងនរសោះ រដូវខ្លះក៏បានថ្លៃ ឯរដូវខ្លះក៏ស្រាប់តែចុះថោក ។ ចំណែកបងប្រុស ថាច់ កុសល បានអួតប្រាប់យើងដូច្នេះ "កាលចាប់ផ្តើមចិញ្ចឹមបង្គាដើមដំបូង បង្គាររបស់គាត់ចេះតែខូចមិនឈប់ ដោយសារតែគាត់ពុំទាន់មានបទពិសោធន៍នឹងមុខរបរនេះ ពេលនេះមុខរបរគាត់បាននឹងនរ និងបានទទួលកម្រៃគួរសមដែរ ។ គាត់បានឲ្យដឹងបន្ថែមថា ការដែលគាត់បានទទួលផលកម្រៃពីការចិញ្ចឹមបង្គានេះ ក៏ដោយអាស្រ័យថា ពេលនេះគាត់មានបទពិសោធន៍ហើយ គួបផ្សំនឹងមានបងប្អូននៅក្រៅប្រទេសជួយទុនជាប្រចាំផង គាត់ពុំបានខ្ចីបុលនរណាទេ ពេលដែលបង្គារបស់គាត់រងការខូចម្តងម្កាលនោះ" ។

ឯអ៊ំស្រី ថាច់ ធីកង ស្ថិតនៅភូមិស្លាប៉ាំង ដែលផ្ទះរបស់គាត់មើលទៅដំបូលស័ង្កសីទើបតែប្រក់ថ្មី ៗ អ៊ំបានឲ្យដឹងថា ផ្ទះនេះរដ្ឋគេជួយសង់ឲ្យ ហើយគេសង់ឲ្យនេះ មានតែសរសរ និងដំបូល ឯជញ្ជាំង ទ្វារ បង្អួច ឬការចាក់បេតុងធាផ្ទះគ្មាននោះទេ តែរដ្ឋគេប្រាប់ថាផ្ទះនេះគេធ្វើអស់ ៥ លានដុង ។ តាមការប៉ាន់ស្មានរបស់អ្នកស្រុកអ្នកភូមិនៅទីនោះ បានដឹងថា ចំនួនទឹកប្រាក់ ៥ លានដុងបើប្រគល់ឲ្យប្រជារាស្ត្រសាងសង់ខ្លួនឯង បើធ្វើផ្ទះទាបផ្ទាល់ដីបែបនេះ ពួកគាត់អាចធ្វើបានសមរម្យជាងនេះ ដោយមានទាំងបង្អួច ទ្វារ ជញ្ជាំង និងក្រាលបេតុងធាផ្ទះទៀតផង ។

នៅឯទីក្រុងព្រៃនគរនេះវិញ ប្អូនប្រុសឈ្មោះ សឺន មិញ អាយុ ២១ ឆ្នាំ ជាកម្មករផលិតគ្រឿងជ័រ និងប្អូនស្រីឈ្មោះ គីម ធីឡាង អាយុ ១៩ ឆ្នាំ ជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះ ប្អូនទាំងពីរ បានឲ្យដឹងថា "ខ្មែរយើងមកធ្វើកម្មករនៅព្រៃនគរនេះច្រើនណាស់ រាប់ពាន់នាក់ឯណោះ ដោយឡែកប្អូនទាំងពីរ មានស្រុកកំណើតនៅភូមិស្លាប៉ាំង ឃុំរំដួល ។ អ្នកទាំងពីរ បានចាកចោលផ្ទះសំបែង ឆ្ងាយពីឪពុកម្តាយ បងប្អូន ចោលការសិក្សា មកធ្វើជាកម្មករនេះ ក៏ព្រោះថា ដីស្រែចម្ការរបស់ឪពុកម្តាយប្អូន (សឺន មិញ) ដែលក្រោយពីឆ្នាំ ១៩៧៥ នៅសល់បន្តិចបន្តួចនោះ ពេលនេះត្រូវបានម្ចាស់បំណុលរឹបអូសយកអស់ទៅហើយ ដោយសារតែការខ្ចីទុនគេមកចិញ្ចឹមបង្គា ។

បែរមកបងស្រី ថាច់ ធីសុខុម រស់នៅភូមិស្លាប៉ាំងដែរ ដែលទើបតែត្រឡប់មកពីក្រុងភ្នំពេញ បានរៀបរាប់ពីដំណើររឿងរបស់គាត់ឲ្យយើងដឹងថា "គ្រួសារគាត់មានកូនទាំងអស់ ៤ នាក់ គាត់និងកូនស្រីច្បងអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ព្រមទាំងកូនប្រុសអាយុ ១៤ ឆ្នាំម្នាក់ បានចុះឡើងទីក្រុងភ្នំពេញជាងមួយឆ្នាំមកហើយ បងស្រី និងកូនទាំងពីរទៅទីក្រុងភ្នំពេញប្រកបមុខរបររុញរទេះលក់ទឹកសណ្តែក និងលក់នំប៉ុងសាច់ ។ មុខរបរនេះ រកកម្រៃដោយខ្លួនឯង ពុំបានធ្វើជាកម្មករគេឡើយ ។ បងបញ្ជាក់ថា "ឯប្តីរបស់គាត់ និងកូនតូច ៗ ២ នាក់ នៅផ្ទះមើលថែទាំផ្ទះសម្បែង និងដាំដុះបន្តិចបន្តួច ឯបងស្រីទៅភ្នំពេញខំរកបន្សែបន្សំលុយកាក់ ដើម្បីយកមកលោះស្រែភ្លឺឡើងវិញ ។ ព្រោះប៉ុន្មានឆ្នាំមកនេះ ដោយការមិនប៉ិនប៉ៅក្នុងការថែរក្សាបង្គា ធ្វើឲ្យការចិញ្ចឹមបង្គារបស់គាត់ខូចខាតជានិច្ច ។

ចំពោះស្ថានភាពគ្រួសារប្រជារាស្ត្រនៅភូមិស្លាប៉ាំង លោកប្រធានភូមិរងភូមិនេះ បានឲ្យដឹងថា ៖

-"ភូមិស្លាប៉ាំងមានប្រជារាស្ត្រសរុប ៣២៥ គ្រួសារ ក្នុងនេះ

ខ្មែរ ៣១៥ គ្រួសារ យួន ១០ គ្រួសារ ។ គិតជាធម្យមក្នុង ១ គ្រួសារមានគ្នា ៥ នាក់ ។

–ចំនួនលុយ ដែលប្រជារាស្ត្រខ្មែរជំពាក់អាជ្ញាធរយួន សរុបបួនពាន់លានដុង ។

–ជំនួយឥតសំណងរបស់អង្គការ CAMA (ខេមា) ផ្តល់ដល់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរក្នុងភូមិនេះចំនួន ៦០ គ្រួសារ ។ ក្នុង ១ គ្រួសារ ១០ លានដុង សម្រាប់ជាទុនសង់ផ្ទះនៅវាលទំនាបទឹកលិច (វាលស្រែចិញ្ចឹមបង្គា) ឥឡូវអ្នកខ្លះបោះបង់ចោលផ្ទះអស់ហើយ ព្រោះគ្មានលទ្ធភាពលើកផាផ្ទះឲ្យផុតពីទឹកជោររាល់ថ្ងៃនោះបានទេ ។

ក្នុងភូមិស្លាប៉ាងទាំងមូល រដ្ឋការយួនជំនួយសង់ផ្ទះឲ្យដោយខ្វះមុខខ្វះក្រោយ បានចំនួន ៩ ខ្នង គិតជាទឹកប្រាក់ក្នុង ១ ខ្នង ប្រាំលានដុង ។

ចំនួនយុវជន យុវនារីខ្មែរក្រោម ៩៥% កំពុងចាកចោលភូមិស្រុកទៅធ្វើជាកម្មករនៅទីប្រជុំជនផ្សេង ៗ ទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក ។

លោកប្រធានភូមិរងស្លាប៉ាង បានបញ្ជាក់យ៉ាងធ្ងន់បន្ថែមថា "ខ្មែរក្រោមជាកូនបំណុលរដ្ឋយួន និងមេឈ្មួញយួនមួយចំនួន កំពុងប្រឈមមុខនឹងការបាត់បង់ ដីស្រែ ចម្ការ ព្រោះគ្មានលុយសងមេបំណុល ៕

VOKK

អតីតព្រះរាជាឈាតត្រដាង
កម្ពុជាក្រោម-ព្រៃនគរ-កោះត្រល់
បារាំងជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ

ក្នុងអត្ថបទមួយរបស់សម្តេចឪ ព្រះមហាវីរក្សត្រ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥ ផ្សាយតាមវ៉ែបសាយរបស់ព្រះអង្គជាភាសាបារាំង ដែលកោះសន្តិភាពបានបកប្រែក្រៅផ្លូវការ ទាក់ទិនដល់បញ្ហានៃការបាត់បង់ទឹក-ដីកម្ពុជាក្រោម ។ ក្នុងអត្ថបទនោះ សម្តេចឪទ្រង់មានព្រះរាជតំរិះថា មានឥស្សរជនខ្មែរយើងខ្វះ បានចោទប្រកាន់ ព្រះមហាក្សត្រយើងក្រោយសម័យអង្គរមួយចំនួនថាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ ចំពោះការបាត់បង់ទឹកដីកម្ពុជា ទៅបណ្តាប្រទេសជិតខាង។

ចម្លើយដ៏ខ្លីរបស់ខ្ញុំ ចំពោះការចោទប្រកាន់ទាំងនេះមានដូចតទៅ ៖

១- បន្ទាប់ពីសម័យអង្គរមក មានការបាត់បង់ទឹក-ដីខ្មែរ នៅក្រោមរាជ្យរបស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរអង្គនេះ ឬអង្គនោះ ។ ប៉ុន្តែប្រការនោះកើតមាន ដោយសារតែការហត់នឿយបំផុតរបស់បណ្តាចក្រពត្តិនិយមបារាំង ឬ ពួកស្តេចណាប៉ូឡេអុងដូច្នេះដែរ ។ អាណាចក្ររបស់ណាប៉ូ-ឡេអុងទី ១ ត្រូវបានបញ្ចប់គួរឲ្យសោកសៅ គឺប្រទេសបារាំង បាននៅសល់យ៉ាងតូចជាងកាលពីស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់បូណាប៉ាត និងក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ណាប៉ូឡេអុងទី ១ ។

២-ទាក់ទិនដល់ដែនដីកម្ពុជាក្រោម និង ព្រៃនគរ កងទ័ពរបស់ព្រះករុណាព្រះអង្គឌួង បន្ទាប់មករបស់ព្រះ-ករុណា ព្រះនរោត្តម បានប្រយុទ្ធរហូតដល់ទីបញ្ចប់ប្រឆាំងនឹងកងកម្លាំងរបស់ពួកអាណ្ណាម ឈ្មានពាន និងអាណានិគម ។ ការតស៊ូនោះបន្តរហូតដល់ពួកអា-ណានិគមបារាំងដណ្តើមត្រួតត្រាឥណ្ឌូចិន ហើយគឺពួក-អាណានិគមនិយមបារាំងនេះហើយ ជាអ្នកទទួលខុស-ត្រូវតែមួយគត់ចំពោះការ

ប្រគល់ឲ្យវៀតណាមនូវដែនដីកម្ពុជាក្រោម ទឹកដីព្រៃនគរ និង កោះត្រល់របស់យើង ៕

អត្ថបទដកស្រង់ចេញពីសារព័ត៌មានកោះសន្តិភាព

រឿងកំពប់តែអុង

អត្ថបទកំណាព្យនេះ ត្រូវបានរក្សាទុកអក្ខរាវិរុទ្ធ
តាមច្បាប់ដើមទាំងស្រុង

សាស្ត្រាវត្តក្រូច – រៀបរៀងដោយសាស្ត្រាចារ្យ ឃីន សុខ

ឃួនយកក្បាលខ្មែរធ្វើជាមុំចង្ក្រានកល់ដាំតែអុង

(**តពីលេខមុន**)

២៨៨-បទព្រហ្មគិតកាប់ ចរចាចាប់ចងពាពេជ្ឈ
ពីក្រោយនោះបន្តិច ទើបអង្គស្តេចឧទៃរាជា ។

២៨៩-ស្តេចគង់សុកសប្បាយ
ខ្សែមលោះលាយអង្គឯអាច
ស្តេចឃ្យទូនយោមរាជ
ជាចៅហ្វាកាលនោះមិញ ។

២៩០-ឡើងស័កសឹងជាធំ
ផ្ងាចាមជុំចូលពាសពេញ
ចៅហ្វារទូននោះមិញ
តាំងចិញ្ចឹមជាងទាំងឡាយ ។

២៩១-សុទ្ធសឹងតែចាមផ្ងា
ឲ្យធ្វើជាងលុះសព្វសាយ គ្រប់ខែត្តផងទាំងឡាយ
សឹងជានាយជាធំធួន ។

២៩២-កាលនោះអុងតាគុង ខ្ចីយមានបុណ្យស័ក្តសមសួន
គាត់ប្រើបំរើឃួន មកបង្គាប់ម្ចាស់យើងអោយ ។

២៩៣-ឲ្យគិតកែនយកមនុស្ស ខ្មែរឲ្យអស់ខែត្តទាំងឡាយ
សំនួនពលពីអោយ អស់គ្រុបនាយ៥ម៉ឺនគត់ ។

២៩៤-ហើយឲ្យមានមន្ត្រី ត្រួតបញ្ជីជាកំណាដ្ឋ
៥ម៉ឺនមែនប្រាកដ ទើបអុងឲ្យលេងទោសនោះ ។

២៩៥-បទអុងចង់ជីកដី ព្រៃកជាថ្មីកាត់ទំលុះ
ពីពាមមាត់ជ្រូកនោះ កាត់ទម្លុះតម្រង់ទៅ ។

២៩៦-ត្រូវពាមព្រះសោទ័ត មាត់ស្រមុទ្រនោះឯងកូវ
ហេតុនោះអុងឲ្យត្រូវ កេនមនុស្សទៅជួយរាជកា ។

២៩៧-ព្រះបាទឧទៃរាជ ភិតខ្លបខ្លាចឱអុងណាស់ណា
ចាត់ចែងចែកយោធា ចេញដោយនាខែត្តទាំងឡាយ ។

២៩៨-ឯព្រះរាជអាញា ចេញត្រួតត្រាខេត្តបារាយណ៍
កាលនោះនាមចៅហ្វាយ សែង្ហាងហ្វារក្សាស្រុក ។

២៩៩-ឯដើមដំណើរនោះ តាមហៅឈ្មោះឧកញ្ញាម៉ុក
ធ្វើជារក្សាស្រុក ស្នងនាមនោះឈ្មោះហៅកែ ។

៣០០-គិតកែនមនុស្សទាំងឡាយ ខែត្តបារាយមកបង្ហែរ
ចូលជុំផ្ទះស្នងកែ គិតថ្មូនថែរអស់គ្រប់គ្រាន់ ។

៣០១-សំនួនតាមបញ្ជី ចែកពិតពីក្បាលខែត្តខាន់
ទើបចែកមេគិតកាន់ តាមសំនួនកូនក្រុំមេ ។

៣០២-ឯអង្គឧញ្ញាម៉ុក ផ្តាំដាក់ទុកនិងស្នងកែ
ឲ្យមើលឲ្យធួនថែរ ធ្វើជាមេធំសម្រេច ។

៣០៣-ផ្តែផ្តាំអញ់ហ្មត់ហ្មង រៀបផ្គូរផ្គងចេញចរត្រាច់
នាំមនុស្សទៅថ្វាយស្តេច ដូចតំរាស់ព្រះអាជ្ញា ។

៣០៤-ព្រះបាទឧទៃរាជា រាស្ត្រខ្លបខ្លាចឥតឧបមា
កែនបានមកត្រៀបត្រា គ្រប់សំនួនបញ្ចូនអស់ ។

៣០៥-ហើយត្រាស់ឲ្យឧកញ្ញា យោមរាជជាងដើមឈ្មោះ
រស្សនាំមនុស្សទៅទាំងអស់ ជាមេកងជីកព្រៃកនោះ ។

៣០៦-យោមរាជរស្សជាធំ មេកងជុំជិតពិគ្រោះ
និងជីកព្រៃកនោះទំលុះ តាមអុងនោះវាសចែកចាយ ។

៣០៧-រីឯអង្គស្នងកែ ដែលជាមេខែត្តបារាយ
យោមរាជរស្សជានាយ ធំសំរេចដាច់រាជ្ការ ។

៣០៨-ស្នងកែគាត់មិនខ្លាច បុណ្យយោមរាជរស់ធំជា
សំរេចដាច់រាជការ បង្គាប់ការពុំកោតខ្លាច ។
៣០៩-គាត់អាងបុណ្យក្សត្រា ទ្រង់កូរណាអង្គឯងអាជ្ញ
ហេតុនេះគាត់ពុំខ្លាច ពុំកោតក្រែងយោមរាជសោះ ។
៣១០-ឯឧកញ្ញាយោមរាជ យល់ពុំខ្លាចខ្លួនដូច្នេះ
សំគាល់ទោសទាំងនោះ ចំណាំចាំទុកទៅ ។
៣១១-លុះចាប់ជីកព្រែក អុងឲ្យចែកនាយមួយកូវ
កូន១០ដើរមួយផ្លូវ សែងដីទៅទាក់ទាល់ទើស ។
៣១២-ប្រាំបីនាក់ស្នែងបួន គិតសំនួនច្រនីកពីរ
ឲ្យចាំជីកនៅទី ក្នុងពោះព្រែកចែកនោះហោង ។
៣១៣-នាយមួយមានយួនបី ចាំក្បាលទីចុងទីផង
កណ្តាលយួនមួយផង ចាំវាយខ្នងឲ្យរត់ឆាប់ ។
៣១៤-ដើមទីប្រើកើបដី មិនឃ្នាតខ្មីខំប្រញាប់
អង្គុយកើបវាយខ្វាប់ៗ ឲ្យឈរកាប់កកាយវិញ ។
៣១៥-កើបបានហើយឲ្យឯង លើកលីសែងរត់ឃ្នាតខ្មាញ់
ដល់ចុងទីនោះមិញ ឲ្យរលាក់ចាក់ប្រញាយ ។
៣១៦-បើធ្វើឲ្យយឺតយូរ មិនបន្ទូរឲ្យធ្លាក់ឆាប់
ចុងទីវាវាយខ្វាប់ ឲ្យប្រញាប់វិលវិញ ។
៣១៧-តែងសែងរត់ទៅមក មិនឲ្យជ្រកដល់តិចសោះ
រីមនុស្សអស់ទាំងនោះ ស្ទើរនិងសោះស្លាប់ទីទៃ ។
៣១៨-ដរាបដល់ព្រលប់ ចាស់ដេកលុកយប់នោះនៃ
ទើបអុងឯងឲ្យវាយ ត្រដោកឈប់យប់ដេកនៅ ។
៣១៩-លុះមាន់រងាវខ្វា វាយឲ្យចុះលើកទៀតទៅ
សព្វថ្ងៃដូច្នេះកូវ រាស្ត្រនឹងនៅទ្រាំពុំបាន ។
៣២០-អង្គរអុងឲ្យដាក់ ជាដំណាក់រាសគ្រប់ប្រាណ
អណ្តែតលើទឹកបាន ឃ្លានប៉ុន្មានលេបឆង្អោរ ។
៣២១-អង្គរគេដាក់ឃ្លាង គេបំព្រាងទឹកកំបោរ
ខំលេបទៅចង្អោរ ហើយហើមពោះចុងផ្ទៃផង ។
៣២២-ឯទឹកសោតសឹងល្អក អាសោចល្មកក្រែកន្លង
ដោយសារមនុស្សច្រើនផង នឹងរករុងកលគិតគ្មាន ។
៣២៣-ឯមនុស្សផងគ្រប់គ្នា ខំធ្វើការហើយស្រេកឃ្លាន
និងផឹកទឹកមិនបាន អស់អង្គប្រាណណាស់ទីទៃ ។
៣២៤-ដល់ដាលទៅជាឈឺ មានជម្ងឺលុះក្សិណក្ស័យ
លំបាក់ពន់ពេកក្រៃ ល្ហិតល្ហើយល្វែអស់អាត្មា ។
៣២៥-អស់រាស្ត្រផងទាំងឡាយ ពុំសប្បាយបទរាជការ
នឿយហត់អត់គ្រប់គ្នា នឹងភោក្តាពុំពេញពោះ ។
៣២៦-ពលខ្មែរគ្រប់សំនួន ដោយពលយួនធ្វើការនោះ
ដោយគិតគូរពិគ្រោះ ទាំងនោះសែនមួយប្លាយ ។
៣២៧-ចុះម្តងដាក់ដោយទី គ្រប់បញ្ជីពលទាំងឡាយ
សំនួនឯចម្ងាយ ដើរគិតផ្លូវត្រូវយប់ ។
៣២៨-ទើបផុតអស់ពួកពល ធ្វើការយល់យួនប្រសព្វ
ពួកខ្មែរយើងទាំងគ្រប់ ពុំប្រសព្វការទាន់យួន ។
៣២៩-គេចុះទីណាម្តង រួចហ្មត់ហ្មងគ្រប់សំនួន
គេចាំឯងគ្រប់ខ្លួន បានសំនួននឹងបើកទឹក ។
៣៣០-អុងឲ្យគេប្រាមប្រាប់ ធ្វើឲ្យឆាប់រួចពីព្រឹក
ស្រេចហើយគេបើកទឹក ហូរគគិកពេញព្រោះព្រែក ។
៣៣១-អ្នកណាយឺតដៃជើង ពិតពុំឡើងកាលគេស្រែក
លិចលុងក្នុងពោះព្រែក ព្រោះហូរប្លែកណាស់នៃ ។
៣៣២-ហូរចូលបាតតើក ខ្លាំងពន្លឹកពន់ពេកក្រៃ
លិចលុងក្នុងនោះក្ស័យ សត្វដោយន័យគង្គារហោង ។
៣៣៣-ទទឹងព្រែក១០ព្យាម ជំរៅទាម៥ព្យាមស្មោះ
លិចលង់ក្នុងព្រែកនោះ សត្វសានចុះដោយទឹកទៅ ។
៣៣៤-ធ្វើការជីកព្រែកនោះ ហៀបនឹងបានស្រមុតក្រៅ
មនុស្សនឿយណាស់និងនៅ ពិតពុំបានបទស្លាប់ណាស់ ។
៣៣៥-វានឿយហើយស្គមស្គាំង អន់កំឡាំងពុំរហ័ស
យួនយល់យឺតវាស់ណាស់ ថាខ្មែរចាស់ពុទ្ធវាច្រើន ។
៣៣៦-វាយដំកំរើកខ្លួន នោះឯងយួនរឹតរឹងខឹង
ថាខ្មែរមិនខំប្រឹង វាបានដឹងវាយពុំលែង ។
៣៣៧-បើវាយពុំកក្រើក ពុំរំពើកខ្លួននោះឯង
ទើបបានយួនវាលែង ល្មមតែឯងស្លាប់ប្រាកដ ។
៣៣៨-ខ្មែរយល់យួនដូច្នេះ គិតគ្នាស្រុះស្រាប់សន្មត់
យល់យប់ស្ងាត់ប្រាកដ គិតគ្នារត់ចេញប្រញាយ ។
៣៣៩-រត់ចរចាកចេញទៅ ដោយនៅស្រុកជិតឆ្ងាយ
គ្រប់ខេត្តផងទាំងឡាយ បែកខ្ចាត់ខ្ចាយគ្នាទីទៃ ។
៣៤០-ខ្លះរត់រួចដល់ទៅ ទីលំនៅឯងនោះន័យ
នាំកូនចៅចូលព្រៃ ពឹងប្រាស្រ័យលាក់អង្គប្រាណ ។
៣៤១-ខ្លះមានទន្លេខាន់ ទៅពុំទាន់ដល់ទីស្ថាន
លួចទូកឆ្លងពុំបាន នៅយប់ខានពួកទីព្រៃ ។
៣៤២-ព្រោះខ្លាចគយល្បាតគេ គ្រប់ទន្លេព្រែកធ្វេកន្សៃ
រង្គាត់តែសព្វថ្ងៃ បើបានដៃចាប់ជូនអុង ។

៣៤៣-អស់រាស្ត្ររត់ទាំងឡាយ និងនិយាយឲ្យចប់ចុង
វាច្រើនណាស់បង្អង់ និយាយចុងឯក្រោយវិញ ។
៣៤៤-បទកាលក្រោយរាស្ត្ររត់ អស់ប្រាកដដនោះឯង-
មិញ យោមរាជរស់គេចេញ ទៅប្តឹងអុងឯងសព្វសាយ ។
៣៤៥-ថារាស្ត្ររត់ទាំងនេះ ហេតុជំនេះស្នងបារាយ
ស្នងកៃជានាយ នាំនិយាយឲ្យរាស្ត្ររត់ ។
៣៤៦-ទើបរាស្ត្រខែត្តឯទៀត វាឈ្លបឈ្លៀតដឹងប្រាកដ
ថាស្នងកៃគេមុត ឲ្យវារត់ទៅកុំខ្លាច ។
៣៤៧-ឯអុងយួនបានស្តាប់ អស់សារសព្វពាក្យយោមរាជ
ថាស្នងកៃគិតកាច អាចបញ្ឆោះរាស្ត្រទាំងឡាយ ។
៣៤៨-អុងយួនពុំពិគ្រោះ ឲ្យជំពោះពាក្យនិយាយ
ចូលចិត្តដើរសព្វសាយគិតចាត់ចាយចេញចោមចាប់ ។
៣៤៩-រីឯស្នងកៃនោះ ពុំដឹងគ្រោះក្រនិងស្លាប់
លុះតែគេចោមចាប់ ចង់បានខ្ជាប់ភ្ជាក់អាត្មា ។
៣៥០-ពុំដឹងទោសកលអ្វី និងស្រដីដោះទោស្សា
គេចាប់ចងអាត្មា និងទៀបទៅសម្លាប់ ។
៣៥១-ដោតក្បាលជាបម្រាម កុំឲ្យតាមយកតម្រាប់
ស្រេចហើយគេយកទ្រព្យ គ្រឿងប្រដាប់ឥតសង្ស៊ែ ។
៣៥២-ចិញ្ចៀនត្បូងមាសប្រាក់ ដែលគាត់ពាក់គ្រប់-
ម្រាមដៃ គេបូតយកទីទៃ អង្គឯងក្ស័យសូន្យអាសារ ។
៣៥៣-ឱះឱរូបសព្វសត្វ គួរគន់គិតរូបរាល់គ្នា
ទ្រព្យធនបុនស័ក្តា សឹងឥតការដូច្នេះឯង ។
៣៥៤-ឯរូបចោលនៅដី ជាចំណីក្អែកត្មាតខ្លែង
វាចិកវាជញ្ជែង ជាចំណីនៅក្នុងព្រៃ ។
៣៥៥-កាលអុងឲ្យចោមចាប់ ចងស្នងខ្ជាប់បាននោះនៃ
ជ្រាបដល់ក្សត្រជៀសជ័យ ឧទៃរាជរិះគិតឆាប់ ។
៣៥៦-ស្តេចត្រាស់ឲ្យអាមាត្រ ចរខ្មីឃ្មាតជាប្រញាប់
ទៅសុំកុំឲ្យកាប់ និងឲ្យទ្រព្យជារង្វាន់ ។
៣៥៧-អាមាត្រចរចេញទៅ តាមដោយនៅក្សត្រសោភ័ន
អាមាត្រទៅមិនទាន់ គេក្សបកាប់គិតមុនស្រេច ។
៣៥៨-អាមាត្រដឹងដើមក្តី វិលវឹងខ្មីចេញចរត្រាច់
មកទូលទាល់អង្គស្តេច ដោយដំណើរនោះសព្វសាយ ។
៣៥៩-ស្តេចស្តាប់អាមាត្រទូល ក្សត្រឥសូរសោយសោក-
ស្តាយ ស្នងនោះព្រោះប្រាជ្ញប្រាយ
គិតការថ្វាយពិតពុំភ្លង ។

៣៦០-ប្រាជ្ញាគាត់វៀងវៃ អាធ្យាស្រៃកិច្ចការចង ពាក្យ-
ពេជល្បាចល្បិកល្បង ទាក់ណែងណងរៀងរាបទាប ។
៣៦១-គាត់ចេះទាំងឆ្លាក់គូរ ក្បោះក្បាច់ក្បូរផងដរាប
សំដីពិរោះរាប ត្រូវព្រះទ័យមហាក្សត្រា ។
៣៦២-ហេតុនោះមហាក្សត្រថ្លៃ សព្វព្រះទ័យតែងករុណា
ស្តេចសែនសោយសោកា រកអ្នកណាដូចគាត់គ្មាន ។
៣៦៣-ស្នងកៃគាត់ក្សិណក្ស័យ សូន្យនៅព្រៃព្រឹក្សស្មសាន្ត
បងប្អូនសាច់សន្តាន វិលវឹងថ្កានភូមិបារាយណ៍ ។
៣៦៤-គេចូលទៅប្តឹងប្រាប់ អស់សាសព្វសូន្យនៅនាយ
ឲ្យកូនប្រពន្ធម្តាយ ញាតិទាំងឡាយដឹងដើមដាក់ ។
៣៦៥-គេចាប់ត្បិតស្នងកៃ យួនឯងឯគិតសម្លាប់
ហ្លួងប្រើបំរើឆាប់ ឲ្យទៅសុំពុំទាន់ឡើយ ។
៣៦៦-នាងយូបានស្តែងស្តាប់ ពាក្យគេប្រាប់ដូច្នោះហើយ
សឹងសោយសោកាជាត្រើយ ពិតពុំស្បើយពីទុក្ខា ។
៣៦៧-ផ្អូកផ្អើះទង្គិះគិត អួលអាណិតផ្តីអាត្មា
ក្សឹកក្សួលក្តួលក្តៅផ្សារ ស្មើរមរណាជីវិតប្រាណ ។
៣៦៨-ដំណើរដំណែងកាព គិតរៀងរាបតាមដោយដាន
តំណាលកាលយួនបាន គិតសម្លាប់ស្នងនោះឯង ។
៣៦៩-សង្ខេបទុកត្រឹមនេះ និងរករិះរកចាយចែង
និយាយស្រាយតែង ពីសិលសង្ឃក្នុងរាជនោះ ។
៣៧០-បទកាក្តិតែង តំណើរដំណែង តំណាលកាលនោះ
នគរកើតហេតុ ភិនភេទក្រគ្រោះ មានស្មូមួយឈ្មោះ
ហៅអ្នកភិក្ខុកែរ ។
៣៧១-ហើយមានមនុស្សម្នាក់ ចូលទៅពឹងពាក់
បួសជាសម្នេរ នេននោះឈ្មោះកុយ ប្រថុយខ្លួនតែ
តាមអ្នកភិក្ខុកែ ឥតឯមានឃ្លាត ។
៣៧២-តែងជាអ្នកថ្មី នាំនេនកុយដើរ គិតដោយសង្ងាត
រករៀនសីលសៃ សព្វថ្ងៃខ្មីឃ្មាត នេនកុយសង្ងាត
ចេះចាំជាក់ស្ទាត់ ។
៣៧៣-ដើរដល់ស្រុកណា បាសកសិការ មូលមករកគាត់
ទោះមានបើឈើ ជម្ងឺតម្កាត កាន់ទ្រួយដល់មាត់
ជម្ងឺសះសាន្ត ។
៣៧៤-ទោះទាំងលោកិយ ចោលខ្យល់ថ្មីៗ
សិងសះស្រាកស្រាន្ត សារពើរោគា យាយីក្នុងប្រាណ
សោតសិងសះសាន្ត ឥតឯអំពល់ ។ (**នៅមានត**)

អ្នកតាបាពាល(១) ឬ "ព្រះកន្លោង"

***ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅ* ប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរ *នៃក្រុមជំនុំទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរភាគ ៨ របស់* ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ**

នៅជើងភ្នំបាពាល ក្នុងស្រុកស្វាយទង ខេត្តចូវដុក (មាត់-ជ្រូក) ដែនកូសាំងស៊ីន មានអ្នកតាមួយសំខាន់ជាងគេ ហៅថា អ្នកតាបាពាល ឬព្រះកន្លោង ។

តាមធ្លាប់បានដឹងឮពីដើមរៀងមក អ្នកស្រុកជុំវិញភ្នំនេះធ្លាប់ធ្វើវណ្ដាប់សែនអ្នកតានៅក្នុងរវាងខែពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ឬស្រាពណ៍ មិនកំណត់ ប៉ុន្តែ ១ ឆ្នាំគេធ្វើតែម្ដងទេ ។

ឯរូបរាងអ្នកតានេះពុំមានទេ មានតែថ្មភ្នំ ១ ដុំធំ ដែលបណ្ដាជនលើកមកដាក់សន្មត់ជារូបអ្នកតា នៅរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។ តែដល់ខែដូចមានរៀបរាប់ខាងលើនេះហើយ បណ្ដាជនជិតខាងប្រមូលរូបរួមលុយកាក់គ្នា ផ្សំនឹងប្រាក់រាជការផ្ដល់មកជួយខ្លះរាល់ឆ្នាំផង ដើម្បីទិញគោ ស្រា បាយ រៀបចំធ្វើជម ពៃ សង្ឃឹក ភ្លេងពិណពាទ្យ ភ្លេងខ្មែរប្រគុំ ច្រៀងរាំតាមទំនៀម មានបញ្ជាន់រូបប្រុសម្នាក់អង្គុយទទូរកន្សែងក្រហម ។ កាលបើអ្នកតាចូលហើយ រូបនេះធ្វើឫកពាហាក់ដូចជាអ្នកខ្លាំងពូកែមានឥទ្ធិឫទ្ធិ ទាយក៏ឆុត អ្នកស្រុកសួរការអ្វីនីមួយ ៗ អ្នកតានិយាយមិនឲ្យខ្វោះ ជួនជាឆ្នាំណារាំងឫសគ្មានទឹកធ្វើស្រែ អ្នកស្រុកក៏បន់ស្រន់ធ្វើបុណ្យសុំភ្លៀងអ្នកតា ៗ ក៏បណ្ដាលឲ្យមានភ្លៀងធ្លាក់ក្នុងវេលានោះដូចបំណងមែន ។

អំពីប្រវត្តិ ៖ តាមពាក្យនិយាយត ៗ គ្នាមកថា កាលពីដើមភ្នំបាពាលនៅជាកោះតូចមួយនៅឡើយ ស្ដេចពាលមួយអង្គ និងឧបរាជម្នាក់ជាប្អូនបង្កើត សុទ្ធតែជាអ្នកមានឫទ្ធិចេស្ដាខ្លាំងពូកែមកនៅទីកោះនោះ ។ ស្ដេចពាលជាបងធ្វើលំនៅក្នុងព្រៃដុបមួយ ឯឧបរាជជាប្អូននៅក្នុងដុបមួយផ្សេងពីគ្នា បានសេចក្ដីសុខសាន្តឥតមានសត្រូវណាហ៊ានបៀតបៀនឡើយ ។

ឧបរាជជាប្អូន មានចិញ្ចឹមសត្វក្រពើមួយធំសម្បើម នៅក្នុងអន្លង់បារ៉ាច ខេត្តឡុងស្វៀង ដែនកូសាំងស៊ីន ដើម្បីជាយានជំនិះជើងទឹក ។ ដោយបានឮល្បីថា នៅពាមអន្លង់បារ៉ាចមានក្រពើមួយកាចសាហាវណាស់ កាល់ទូក គោះខាំមនុស្សអស់ជាច្រើន ស្ដេចពាលយល់ឃើញការមិនស្រួលនឹងទុកក្រពើនេះ ទើបគិតថា បើសិនជាទុកឲ្យនៅយូរទៅ វានឹងបំផ្លាញជីវិតមនុស្សជាច្រើនទៀត ពុំលែងឡើយ ដូច្នេះគួរតែសម្លាប់វាចោល ។

នឹកដល់ក្រពើអន្លង់បារ៉ាច ស្ដេចពាលអាណិតដល់រាស្ត្រ ។ ថ្ងៃមួយក៏កាឡាខ្លួនជាលោកនេន ១ អង្គ និមន្តសំដៅទៅអន្លង់បារ៉ាចប្រាថ្នានឹងប្រយុទ្ធសម្លាប់ក្រពើរបស់ឧបរាជជាប្អូនឲ្យផុតជីវិត ។ លុះដើរបានបន្តិចក៏ជួបនឹងតាយាយចាស់កំពុងអុំទូកតូចមួយ សាមណេរក៏សួរថា ៖ "តាយាយអញ្ជើញទៅណាមកណា ?" តាយាយឆ្លើយ ៖ "ទៅបារ៉ាច" សាមណេរឮដូច្នោះ ក៏សុំតាយាយដោយសារទូកនោះទៅ ។ ទៅដល់ពាមបារ៉ាច សាមណេរឃើញអន្លង់មួយយ៉ាងធំ ក៏គិតឧបាយប្រាប់តាយាយនោះថា ៖ អាត្មាចុះស្រង់ទឹកត្រង់នេះបន្តិចសិន ចូរតាយាយអូសទូកឡើងលើគោករង់ចាំអាត្មាផង" ថាតែប៉ុណ្ណោះ សាមណេរចុះទៅក្នុងទឹក កាឡាខ្លួនជាក្រពើមួយធំ ពាទ៍ខ្វារខ្វ័រ ហែលយ៉ាងប្រញាប់ទៅរកក្រពើបារ៉ាចបានជួបភ្លាម ក៏តាំងប្រយុទ្ធគ្នាយ៉ាងគគ្រឹកគគ្រេង កើតជារលកទឹកធំ ៗ លិចទូក-ក្ដារអ្នកដំណើររតាត់រតាយអស់ ។ ក្រពើទាំងពីរប្រយុទ្ធគ្នា តាំងពីព្រឹករហូតដល់ថ្ងៃរសៀល ក្រពើបារ៉ាចចាញ់ក៏រត់ដោះដៃ ស្ដេចពាលក៏ត្រឡប់មកកោះវិញ ។ ឯក្រពើបារ៉ាច ដោយត្រូវរបួសធ្ងន់ ព្រមទាំងខឹងចិត្តនឹងប្រយុទ្ធមិនឈ្នះគេផង ខំវាឡើងលើគោក ហើយដេកស្លាប់នៅក្រោមដើមឈើមួយធំ មានម្លប់សាខា នៅក្បែរមាត់ច្រាំងអន្លង់បារ៉ាចនោះទៅ ។ ឧបរាជបានឮដំណឹងថា ក្រពើសេនាខ្លួនត្រូវស្ដេចពាលជាព្រះរាមសម្លាប់ដូច្នេះហើយ ក៏ប្រញាប់មករកមើល ឃើញក្រពើដេកស្លាប់នៅក្រោមដើមឈើមែន ក៏ប្រមូលអស់បណ្ដារាស្ត្រ មកជួយកាត់យកតែក្បាល ហើយសង់ខ្ទមមួយនៅទីនោះធ្វើបុណ្យ យកក្បាលក្រពើដាក់ក្នុងខ្ទម តម្កល់ទុកជាតំណាង ឲ្យបណ្ដាជនមើលដរាបមក ។ លុះយូរអង្វែងក្រោយមក ក្បាលក្រពើក៏ពុករលួយអស់ទៅ បណ្ដាជនក៏យកឈើមកឆ្លាក់ធ្វើឲ្យដូចជាក្បាលក្រពើមុន យកទៅតម្កល់ដូចដើមទុករហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ស្ដេចពាល និងឧបរាជ នៅជាសុខសប្បាយលើកោះនោះឥតមានទាស់ទែងគុំនុំប្រកាន់ខឹងនឹងគ្នា ដោយប្រការអ្វីសោះឡើយ លុះត្រាតែកោះតូចនោះដុះដាលខ្ពស់បានជាភ្នំ ។ លុះស្ដេចពាលចាស់ជរា ដឹងខ្លួនថាមុខជាមិនបានរស់យឺនយូរទៅទៀតទេ ក៏ហៅឧបរាជប្អូនមកប្រាប់ថា ៖ យើងមានឫទ្ធិចេស្ដាខ្លាំងពូកែលើភ្នំនេះ បើឥតអំពីបងទៅ ចូរប្អូននិងអកយាយ ព្រមទាំងបណ្ដាជនគិតធ្វើអ្វីមួយជាកេរ្តិ៍ទុកឲ្យអ្នកក្រោយ ៗ គេបានដឹងបានស្គាល់ឈ្មោះយើងផង កុំបីខានឡើយ ។

អំណឹះអំពីស្ដេចពាលទៅ ឧបរាជជាប្អូននៅគ្រប់គ្រងរក្សាទីនោះ ហើយយកថ្មមួយដុំ មកសន្មតទុកជាតំណាងស្ដេចពាល ប្រាប់បណ្ដាជនឲ្យជួយធ្វើជាសាក្សីទៅថ្ងៃក្រោយ ។

ស្ដេចពាលស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាអ្នកតាភ្នំនៅរក្សាដុំថ្ម ដែលឧបរាជជាប្អូននិងបណ្ដាជនសន្មតទុកជាតំណាងដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ឧបរាជជាប្អូន ក្រោយពីនោះ ក៏ស្លាប់ទៅទៀត ហើយទៅកើតជាអ្នកស្រុកបារ៉ាច នៅថែរក្សាក្បាលក្រពើរហូតមក ៕

១-ឯកសារនេះលេខ ៥៦០៣២ រៀបរៀងដោយលោក ម៉ូវ សែម អភិបាលខេត្ត ថាញ់អ៊ី ស្រុកស្វាយទង ខេត្តចូវដុក កូសាំងស៊ីន ។

កំណាព្យ

ទឹកភ្នែកខ្មែរក្រោម

នេះគឺរឿងពិតឥតមានពីរ
រស់រងទារុណហួសពណ៌នា
ខ្មែរក្រោមសែងលីឃ្លាំងវេទនា
ជីវិតរងាពន់ពេកក្រៃ ។

ពេលប្រកបកម្មគេហៅប្រើ
ហើយស្រេចវាយវាត់ឥតប្រណី
រួសរាយស្មោះស្មើហាក់មេត្រី
សំដីជូរល្វីងអសប្បុរស ។

គ្រាបានចំណីលាក់បំពួន
ឯក្រពះខ្មែរស្ថិតក្រៀមផ្អួស់
គេចកែដោះខ្លួនចំអែតពោះ
សាច់ឈឺសព្វសុសពេញរាងកាយ ។

ស្លាកស្នាមរំពាត់ជិតរវាម
ខោអាវស្លៀកពាក់ដាច់រយ៉ៃ
ដាច់ស្បែកហូរឈាមរៀងរាល់ថ្ងៃ
មានថ្ងៃដាច់បាយហូបនំផ្អូម ។

ឈឺថ្កាត់ម្តង ៗ គ្មានថ្នាំផឹក
ខ្លះទៀតរអត់គេហ៍រេដេកខ្ទម
ផ្ទះដាចគ្មានស្លឹកបាំងលើក្រោម
សុខភាពទ្រុឌទ្រោមបាត់កម្លាំង ។

ជីវិតរាស្ត្រខ្មែរសែនតោកយ៉ាក
ភ្នែកខូងដូចខ្មោចកាយស្លេកស្លាំង
រស់ដោយលំបាកស្មើរមរណំ
ស្គមស្គាំងនៅតែគំរោងឆ្អឹង ។

ទឹកភ្នែកខ្មែរក្រោមហូរឥតដាច់
ប្រើច្បាប់ផ្តាច់ការមហាតឹងរឹង
ព្រោះម្ចាយកំណាចមឹងស៊ីមឹង
ស៊ូទ្រាំខំប្រឹងទាំងត្រដរ ។

ប្រវត្តិទុក្ខធំសង្គមខ្មែរ
ដីកេរខ្មែរមានបែរជាក្រ
ជីវិតឥតម៉ែទុក្ខវ័ណ្ឌក
ឆ្នាំងគ្មានអង្ករហោប៉ៅផត ។

ជីវិតខ្មែរក្រោមសែនខ្លោចផ្សា
កណ្តែងកណ្តោចក្នុងវាលវដ្ត
លើភពអន្ធិកាមហាកំសត់
រងចាំថ្ងៃផុតទុក្ខទារុណ ។

ឱះឱ! អនិច្ចាខេមរជាតិ
ផុតក្រញាំព្រាយចោរទុរជន
ថ្ងៃណារវាតឃ្លាតចាកពន្ធន៍
បានសុខសោភ័នដូចសិប្បា ។

ប៉ុន្តែបើខ្មែរចាំភពព្រេង
នោះពិតជាខ្មែររឹតខ្លោចផ្សា
ហើយហែកគ្នាឯងគ្មានអវសាន
គ្មានថ្ងៃណាសុខស្ងប់ឡើយ ។

ព្រោះថាទន្សោងម្រឹគបក្សា
ពិតជាមិនបានភោគ្គាឡើយ
បើរាជសីហាមិនស្វែងហើយ
ចម្លើយថាស្លាប់ទៀងប្រាកដ ។

ដូច្នេះបើខ្មែរប្រាថ្នាសុខ
ត្រូវពង្រឹងស្មារតីអំណត់
ឆ្លងផុតពីទុក្ខនឹមចក្រពត្តិ
សាមគ្គីផាត់ទាត់ចោរស្រែកឈាម ។

ហើយលាងជម្រះក្អួតកម្អែ
បើខ្មែរផុតគ្រោះជ្រោះស្ទឹងឈាម
ឬកទូលកញ្ឆែឆ្អែតឧត្ដម
សុខស្ងប់លែងបៀមទុក្ខទៀតអើយ ៕

យុទ្ធសាស្ត្រថ្មីរបស់យួននៅលើមាតុភូមិកម្ពុជាក្រោម

កាលពីថ្ងៃទី ១០-២១ ឧសភា គ.ស. ២០០៤ សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បានធ្វើសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ចំនួន ៧ ប្រធានបទគឺ ៖

១-ប្រធានបទស្ដីអំពីសិក្សាធិការ

២- ប្រធានបទស្ដីអំពីវប្បធម៌ និងសាសនា

៣- ប្រធានបទស្ដីអំពីសុខមាលភាព

៤-ប្រធានបទស្ដីអំពីបរិស្ថាន

៥-ប្រធានបទស្ដីអំពីសិទ្ធិមនុស្ស

៦-ប្រធានបទស្ដីអំពីស្ត្រីជនជាតិដើម

៧-ប្រធានបទស្ដីអំពីសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសង្គមនៅឯវេទិកាអចិន្ត្រៃយ៍នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ នាទីក្រុងញូវយ៉កសហរដ្ឋអាមេរិក ។

ក្រោយពេលដែលអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ បទរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស និងការបំផ្លិចបំផ្លាញវប្បធម៌ខ្មែរកម្ពុជាក្រោម កើតឡើងពីអំពើប្រព្រឹត្តរបស់យួន ត្រូវបានលាតត្រដាងពីភពអាថ៌កំបាំងកប់យ៉ាងជ្រៅជាយូរឆ្នាំទៅហើយនោះឲ្យឮខ្ទរខ្ទាពេញសកលលោក យួនក៏បានផ្លាស់ប្ដូរនយោបាយប្លន់ដី បន្តធ្វើអាណានិគមមកលើជាតិមាតុភូមិខ្មែរកម្ពុជាក្រោមតាមយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីដែលហៅថាសង្គ្រាមខេមរូបនិយកម្ម ។

យួនបានដាក់ឈ្មោះថ្មីដល់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បង្ខំឲ្យខ្មែរកម្ពុជាក្រោមហៅខ្លួនឯងថា ខ្មែរណាមបោ នៅប្រទេសវៀតណាម ។ យួនបានបំផុសប្រជាជាតិខ្មែរក្រោម ដែលកំពុងរស់នៅក្នុងមាតុភូមិក្រោមអាណានិគមរបស់យួននោះ ឲ្យប្រឆាំងចំពោះខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនៅគ្រប់ទីកន្លែងទូទាំងសកលលោក និងក្នុងមាតុភូមិដែលកំពុងធ្វើសកម្មភាពទាមទាសិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯងនោះថា ជាខ្មាំង ជាពួកប្រតិកិរិយាខ្មែរក្រោម ចង់បំបែកបំបាក់មិត្តភាពខ្មែរ-គិញ-ហ្វា ។ យួនបានប្រើប្រាស់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យចេញមុខកម្ទេចខ្មែរគ្នាឯង ជាក់ស្ដែងកាលពីចុងខែមិនា គ.ស.២០០៥ យួនបានបញ្ជាព្រះតេជគុណ សុខ សាន្ត អនុគណខេត្តព្រះត្រពាំង និងព្រះតេជគុណថាច់ សាងធឿង ឲ្យចាប់ព្រះសង្ឃខ្មែរទាំងឡាយណា ដែលបានទំនាក់ទំនងជាមួយសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ផ្សព្វផ្សាយព្រឹត្តិប័ត្រ និង CD ចម្រៀងរបស់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ និងកាលពីថ្ងៃទី ៥ មេសា គ.ស.២០០៥ យួនបានរៀបចំមហោស្រពសិល្បៈជនជាតិដើមដែលប្រារព្ធនៅខេត្តព្រះត្រពាំង យួនបានប្រើប្រាស់វេទិកានោះ បំផុសកំហឹង និងថ្កោលទោស ចំពោះខ្មែរក្រោមអ្នកស្នេហាជាតិ ដែលមានសម្លេងដើមទាំងស្រុងរបស់យួនដូចតទៅ ៖....

ក្នុងពិធីនោះ យួនបានប្រើប្រាស់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យច្រៀង-រាំបង្អួតមតិជាតិ និងអន្តរជាតិថា ខ្មែរនៅកម្ពុជាក្រោម ដែលយួនហៅថាខ្មែរណាមបោនោះ មានសិទ្ធិសេរីភាពពេញបរិបូណ៌ខាងផ្នែកវប្បធម៌ ។

ទង្វើរបស់យួនទាំងអស់នេះ គឺជានយោបាយបំភ័ន្តមតិជាតិ និងអន្តរជាតិ ក្នុងបំណងបញ្ចៀសឲ្យផុតអំពីពាក្យថា **យួនធ្វើអាណានិគមមកលើជាតិមាតុភូមិខ្មែរកម្ពុជាក្រោម** ជាផែនការពន្យាពេលដំណើរនយោបាយអហិង្សារបស់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ក្នុងការទាមទារសិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង ដើម្បីយួនយកពេលបណ្ដុះបណ្ដាលមនុស្សជនជាតិយួន ទាហានយួន នគរបាលយួន មន្ត្រីយួនឲ្យរៀនភាសាខ្មែរ សំរាប់បន្តនយោបាយធ្វើអាណានិគមមកលើខ្មែរកម្ពុជាក្រោមតាមរបៀបដណ្ដើមអាសនៈ នៅលើវេទិកាអន្តរជាតិ-សេដ្ឋកិច្ចនៃធនធានធម្មជាតិរបស់ខ្មែរ នយោបាយ និងអំណាចត្រួតត្រាក្នុងស្ថាប័នជាតិខ្មែរកម្ពុជាក្រោម នៅពេលដែលអង្គការសហប្រ-ជាជាតិ ចូលមកគ្រប់គ្រងទឹកដីខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនាអនាគតនោះ ។ ប្រសិនបើយួនមានបំណងល្អចំពោះខ្មែរកម្ពុជាក្រោមមែន **យួនត្រូវតែបញ្ឈប់បញ្ហាជាឧបស័គ្គរបស់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ៦ យ៉ាងជាបន្ទាន់ ៖**

១-យួនត្រូវតែឈប់កែច្នៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ភូមិសាស្ត្រខ្មែរកម្ពុជាក្រោម គឺឈ្មោះភូមិ-ឃុំ-ស្រុក-ខេត្ត-ប្រទេស ដែលយួនហៅជាភាសាយួននោះ ត្រូវហៅជាភាសាខ្មែរវិញ ប្រវត្តិរបស់យួននៅលើទឹកដីខ្មែរក្រោម ត្រូវប្រកាសប្រាប់ប្រជាជនយួន និងប្រជាជនក្នុងពិភពលោកឲ្យដឹងថា យួនបានចូលមកឈ្លានពានធ្វើអាណានិគម មកលើជាតិ-មាតុភូមិខ្មែរកម្ពុជាក្រោម មិនត្រូវនិយាយថា យួនចូលមកកាប់ឆ្ការកាន់កាប់បើកទូលាយមក ក្នុងទឹកដីភាគខាងត្បូង ដែលយួនហៅថា **ណាំបោ ឬណាមគី** ជាទឹកដីរបស់យួន ឬស្ដេចខ្មែរប្រគល់ទឹកដីឲ្យជាការតបគុណនោះឡើយ ព្រោះថាគ្មានព្រះមហាក្សត្រខ្មែរអង្គណាពីអតីតកាល ឬក៏បច្ចុប្បន្ននេះ កាត់ទឹកដីទៅឲ្យយួនសូម្បីតែមួយចំអាមនោះឡើយ ។

២-ធនធានសេដ្ឋកិច្ច នៅលើមាតុភូមិខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទាំងអស់ត្រូវប្រគល់មកឲ្យខ្មែរធ្វើអាជីវកម្មវិញ ។

៣-ភាសាខ្មែរ អក្សរខ្មែរ ត្រូវឲ្យខ្មែរប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនៃស្ថាប័នរបស់រដ្ឋនៅក្នុងមាតុភូមិរបស់ខ្លួន វប្បធម៌ខ្មែរ និងព្រះពុទ្ធសាសនា ត្រូវលើកតម្កើង មិនត្រូវកែច្នៃជាដាច់ខាត ។

៤-ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរកម្ពុជាក្រោម មិនត្រូវកាត់បន្ថយដោយការជន្លៀសទាំងបង្ខំ សម្លាប់ដោយអាថ៌កំបាំង ចោទដាក់ទោស ធ្វើទារុណកម្មដល់ស្លាប់ និងការបំបាត់តាមការកំណត់គោត្តនាមនោះឡើយ ។

៥-ជំនួយអន្តរជាតិត្រូវចែករំលែក ដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យបានត្រឹមត្រូវ រួមទាំងការថែទាំផ្នែកសុខមាលភាពផង។

៦-ត្រូវផ្ដល់សិទ្ធិសេរីភាពដល់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ដូចដែលមានចែងក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ គឺមានសទ្ធិ សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ

វេទិកា គំនិតជាតិ

ក្នុងជីវភាពនយោបាយ ជីវភាពស្មារតី ជីវភាពសម្ភារៈគ្រប់ផ្នែក និងគ្រប់វិស័យទាំងអស់ មានសេរីភាព ចាត់តាំងគណបក្សនយោបាយ ចាត់តាំងសមាគម ចាត់តាំងសហជីព និងអង្គការមហាជន ផ្សេងៗ សេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិ សរសេរ បោះពុម្ពផ្សាយ ធ្វើបាតុកម្ម ធ្វើកូដកម្ម ទាក់ទងសំបុត្រស្នាម ដើរហើរ ស្នាក់នៅ ។ល។

និងត្រូវគោរពឲ្យបានដាច់ខាតនូវកម្មវត្ថុពិសេស ២ យ៉ាង របស់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមគឺ ៖

១-យួនត្រូវដកអាណានិគមចេញពីមាតុភូមិខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ដែលមានទំហំ ៦៨៦០០ គីឡូម៉ែត្រក្រឡា គឺស្ថិតនៅភាគខាងត្បូងទេសវៀតណាមបច្ចុប្បន្ន ។

២-ដាក់ទឹកដីខ្មែរកម្ពុជាក្រោម នៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ តាមធម្មនុញ្ញនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ជំពូកទី ១១-១២-១៣ ដើម្បីបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសនយោបាយសេរី និងបរិសុទ្ធភាពសម្រាប់ខ្មែរកម្ពុជាក្រោម អនុវត្តសិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង ៕

ថាច់ សុរិន្ទ

ការទាមទារយ៉ាងទទូចរបស់ខ្មែរម្ចាស់ដី

រាល់ការបរិយាយខាងក្រោមនេះ វាដូចជាសាំបន្ទិចមែន ។ ប៉ុន្តែជាមេរៀន ដែលខ្មែរម្នាក់ ៗ ត្រូវស្វែងយល់ ហើយធ្វើការស្វ័យសម្រេច ដោយខ្លួនឯងចំពោះជោគវាសនា នៃប្រទេសជាតិខ្លួន ។

តាមលំអាននៃប្រវត្តិសាស្ត្រ កម្ពុជាជាចក្រភព ដ៏ធំល្វឹង-ល្វើយ ។ ព្រំប្រទល់ខាងជើង លាតសន្ធឹងទល់ខេត្ត យូណាន ប្រទេសចិន ។ ខាងត្បូងទល់ជ្រោយម៉ាឡាយូ ។ ខាងលិចទល់ភូមា និងខាងកើតទល់សមុទ្រ ។

ចំណេរក្រោយមក ពួកអនារ្យជន យួន សៀម ជាអាទិ៍ ពួកនេះមានមហិច្ឆតា ជាចក្រពត្តិវាតទីនិយម និងល្បិចកលដ៏ពឹសពុល បំបែកបំបាក់ផ្ទៃក្នុងខ្មែរ ឱ្យខ្មែរកើតមាននូវសង្គ្រាម កាប់សម្លាប់គ្នាឯងឥតស្រាក ។ រីឯពួកអនារ្យជនទាំងនោះ ចាំតែទទួលផលចំណេញ ដោយរស់សោយសុខលើគំនរទុក្ខរាស្ត្រខ្មែរយ៉ាងរំភើយ ។ អំពើជួជាតិរបស់ចោរ យួន សៀម បានធ្វើឱ្យខ្មែរធ្លាក់ចុះឱនភាពស្ទើរគ្រប់វិស័យ ។ ឯទឹកដីទៀតសោត ក៏បាត់បង់ រៀវរួញឥតឈប់ ។ អ្វីដែលនៅសល់នោះ គឺអត្តសញ្ញាណ "ខ្មែរលើ, ខ្មែរក្រោម" តែប៉ុណ្ណោះ ។

ក្នុងចំណោមពួកប្រតិកិរិយាខាងលើ យើងសូមលើកយកអំបូរគ្មានកំណើតយួនមួយមកនិយាយ ។ ឈ្មោះថាយួននេះ គឺមានគំនិតលេបទឹកដីគេឯងប្រមាណ ៥ សតវត្សរ៍មកហើយ ។ ជាក់ស្តែងកាលក្នុងគ.ស. ១៦៩៦ ក្រុមដូនតាអាវាត់អាវាយយួន ស៊ីដាច់ប៉ាត់នគរចំប៉ា ។ ធ្វើឱ្យបងប្អូនចាម គ្មានទឹក គ្មានដី លុះសព្វថ្ងៃ ។

យួននេះជាជាតិជួជង គ្មានស្គាល់បុណ្យ គុណ ទោស អ្វីឡើយ ។ ដោយហេតុថា ក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យជេដ្ឋាទី ២ ស្តេចក្រុងវ៉េ បានយកបុត្រីព្រះនាមអង្គចូវ ឬ កូជិន ថ្វាយព្រះបាទជ័យជេដ្ឋាទី ២ ។ កាលនោះ ស្តេចខ្មែរទ្រង់មានទឹកព្រះទ័យសន្តោសមិនប្រកាន់និន្នាការជាតិជាសត្រូវ សួពូជអ្វីឡើយ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះទ្រង់បានលើកស្នួយព្រះនាងអង្គចូវ ជាមហេសីពេញច្បាប់នៃព្រះនគរទៀតផង ។

អំពើល្អរបស់ស្តេចខ្មែរ ត្រូវបានស្តេចយួនជាន់ឈ្លី ហើយកាឡៃថា ជាជោគជ័យលើផ្នែកកលល្បិច (យកស្រីជាផ្ទាក់) របស់ខ្លួន (យួន) ទៅវិញ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក យួនចូលលុកលុយ ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញខ្មែរក្រោម ដោយប្រើល្បិចកលគ្រប់រូបភាព។

យើងដឹងហើយថា យួនធ្វើយួនឧបនិយកម្មលើ ខ្មែរតាំងពីរាជព្រះចៅ មិញ ម៉ាង រហូតដល់ព្រះចៅ យ៉ា ឡុង (ស្តេចយួន) មកម្ល៉េះ ។ ពិសេស គឺនៅកម្ពុជាក្រោម ពួកយួនចាប់ផ្តើម ផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះខេត្តពីខេមរភាសាមកជាភាសា ដែលគ្មានឫសគល់របស់យួនទៅវិញ ។ តែអ្វីដែលយើងនៅរក្សាបានមកទល់ពេល នេះអាស្រ័យដោយកម្ពុជាក្រោម លោកមានឆ្នើមជនគ្រប់ជំនាន់ ក្រោកឡើងតស៊ូប្រឆាំងនឹងអាណានិគមយួន រហូតដល់ហ៊ានបូជាជីវិត តួយ៉ាងឧកញ៉ា ស៊ឺនគុយ ជាដើម ។

ដើមហេតុបណ្តាលឱ្យខ្មែរ មិនអាចត្រជាក់ចិត្ត នឹងយួនបានដោយសារយួននេះ ធ្លាប់មានប្រវត្តិកាប់សម្លាប់ខ្មែរ យ៉ាងព្រៃផ្សៃបំផុតដូចជាសម័យ ទ្រៀង មិញ យ៉ាង យួនបានយកខ្មែរ ដែលយួនចាត់ទុកជាទាសករ ព្រែកជីកវិញតេ មកកប់ទាំងរស់ដោយមានសណ្ឋានជាមុមជើងក្រាន ដាក់ខ្ទះដុតភ្លើងដាំតែអុង ។ ពេលជីកព្រែករួចហើយយួនបានយកឃ្នាងមកដាក់គាបកខ្មែរ ក្នុងឃ្នាងមួយ ៗ ប្រមាណពីដប់ទៅម្ភៃនាក់ ។ រួចយួនបង្ហូរទឹកសមុទ្រចូលបណ្តាលឱ្យ ខ្មែរស្លាប់នឹងលង់ទឹកអស់មួយការដ្ឋានជីកព្រែក ។

មកដល់សម័យខ្មោច ហូ ជីមិញ(១៩៤៥-៤៦) យួនកុម្មុយ-និស្ត យួនបានបញ្ឆោតខ្មែរ ឱ្យចូលក្នុងឃ្លាំងស្រូវ ដោយយកលេសថាលោកធំយួនមកប្រជុំ ដើម្បីដោះស្រាយតាមការទាមទារនូវសិទ្ធិសេរី-ភាពរបស់ខ្មែរ ។ តែផ្ទុយវិញ យួនបានចាក់សោទ្វារពីខាងក្រៅជាប់ហើយចាក់សាំងដុតខ្មែរទាំងរស់ ។ ហេតុការណ៍ដ៏រន្ធត់នេះ គ្រាន់តែខ្មែរជាអ្នកភូមិផ្ទោរអណ្តែតមួយ ស្លាប់ចំនួន ៤០ នាក់ ។ សម្រែកខ្មែរមុននឹងដាច់ខ្យល់ស្លាប់ ដោយសារយួនដុតទាំងរស់ នៅតែឮគ្រលួច

ក្នុងសម្បជញ្ញៈកូនខ្មែរជានិច្ច ។

នៅមានករណីជាច្រើនទៀត ដែលយើងពុំបានរៀបរាប់នាពេលនេះ ។ ម្លឹង ៗ ហើយដូនតាខ្មែរ ពុំដែលផ្ដែផ្ដាំកូនចៅឱ្យចងអាឃាតនឹងយួនឡើយ ។

ក្នុងនាមខ្មែរជាពុទ្ធសាសនិក យើងមិនដោះស្រាយបញ្ហា តាមកំលាំងបាយឡើយ ។ ប៉ុន្តែ បើជនណា ប្រទេសណា នៅតែគឃ្លើនដោយគ្មានលក្ខណៈជាមនុស្សនោះ ខ្មែរមិនញញើតនឹងធ្វើពលីកម្មឡើយ ព្រោះការបូជាជីវិតក្នុងនាមជាម្ចាស់ គឺវាប្រសើថ្លៃថ្លាជាងងាប់ជាប់ឈ្មោះជាចោរគ្រប់ទំព័រនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ។ ការរៀបរាប់ខាងលើនេះ គឺមិនមានន័យថា យើងចាត់ទុកអ្នកដែលនៅជុំវិញខ្លួនសុទ្ធតែជាសត្រូវនោះទេ ។ ផ្ទុយវិញ ឬ និយាយដោយឡែក យើងខ្មែរស្រឡាញ់និងបន្តជួយយកអាសា ប្រជាជនស្លូតត្រង់យួន រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃទៀតផង ។

`គ្រប់ឧបាយកល ពុំមែនប្រកបដោយជោគជ័យ នៅគ្រប់កាលនោះទេ !´ ។

សំរាប់ពេលនេះ មេដឹកនាំយួនគួរបោះបង់គំនិត ដ៏លាមកដែលជាផ្នត់គំនិតដូនតាខ្លួនចោលចេញទៅ ហើយងាកមកធ្វើល្អជាមួយអ្នកជិតខាងខ្លួន ដើម្បីឱ្យកូនចៅនៃយួនគ្មានរស់ស្មើមុខ ស្មើមាត់ដូចសាសន៍គេឯងផង ។ សូមមេដឹកនាំយួនកុម្មុយនិស្ដ កុំស្រមើស្រមៃថា ខ្មែរនៅតែស្ថិតក្រោមឱវាទខ្លួនជានិច្ចឱ្យសោះ ។ បើមានករណីដូច្នេះមែន វាគ្រាន់តែជាមួយដំណើរ ៗ ប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះសន្ដាននៃខ្មែរ ពិតជាមិនចោលសាច់ ទៅស្រវាឆ្អឹងនោះទេ ។

ដើម្បីឱ្យម្ចាស់ដីមានប្រក្រតីភាពផ្លូវចិត្ត មេដឹកនាំយួនបច្ចុប្បន្នត្រូវតែពិនិត្យឡើងវិញ ឬ ដោះស្រាយជាបន្ទាន់ រាល់ការទាមទាររបស់ខ្មែរក្រោម រួមមាន ៖

- សិទ្ធិនយោបាយ សិទ្ធិពលរដ្ឋ
- សិទ្ធិគោរពជំនឿសាសនា ទំនៀមប្រពៃណីខ្មែរ
- សិទ្ធិសិក្សាអក្សរសាស្ត្រជាតិខ្មែរ
- សិទ្ធិទទួលបាននូវពត៌មានពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន
- សិទ្ធិទំនាក់ទំនងរវាងខ្មែរនិងខ្មែរទូទៅ
- សិទ្ធិទទួលបានការគាំពារផ្នែកសុខភាព ជីវភាព
- សិទ្ធិទទួលបាននូវសន្តិសុខសាធារណៈ សុវត្ថិភាពជាបុគ្គល និងសមធម៌ យុត្តិធម៌សង្គម ។

ការទាមទារខាងលើនេះ ប្រសិនបើមេដឹកនាំយួន បោះបង់នូវគំនិតដូនតាខ្លួនចោលនោះ អ្វី ៗ វាងាយស្រួលជាងបកចេកទៅទៀត ។ ប៉ុន្តែបើម្នាល មេដឹកនាំយួននៅតែបន្តមើលស្រាលរាល់ការទាមទារទាំងនេះ នោះយួននឹងត្រូវទទួលផលវិបាក ដែលមិនអាចស្មានទុកជាមុនបានឡើយ ។ តែបើយួនព្រមទទួលសាងនូវអំពើល្អ ជាមួយមនុស្សជាតិ ពិសេសគឺខ្មែរក្រោម នោះព្រលឹងដូនតានៃយួន ពិតជារួចផុតពីឋាននរកអវីចី ហើយនឹងបានមកសោយសុខ នាសុគតិភពជាក់ជាពុំខានឡើយ ៕

អៀង សុផាត

សេចក្ដីជូនដំណឹង

p [q

-មិត្តសមាគមខ្មែរកម្ពុជាក្រោម -សមាគមព្រះសង្ឃខ្មែរកម្ពុជាក្រោម -សម្ព័ន្ធសមណនិស្សិត និស្សិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម

នឹងប្រារព្ធពិធីអបអរសាទរ ទិវាសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម នៅលើវេទិកាអន្តការសហប្រជាជាតិ ។

-កម្មវិធីអបអរសាទរ ប្រព្រឹត្តទៅនៅវេលាម៉ោង ១៤ : ០០ ថ្ងៃទី ២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥ ។

-ទីកន្លែងប្រារព្ធពិធី ៖ នៅវត្តសាមគ្គីរង្សី ដែលស្ថិតនៅសង្កាត់ស្ទឹងមានជ័យ ខ័ណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ ។

ព្រះវត្តមាន និងវត្តមានរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ សម្ដេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី គឺជាកិត្តិយសដ៏ថ្លៃថ្លាសម្រាប់ គណៈកម្មការរៀបចំអង្គពិធីនៃខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទាំងមូល ។

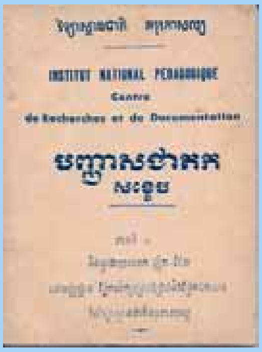

បញ្ញាសជាតក
រឿងទី ១៦

*ជាស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោក **ញ៉ុក ថែម***

បោះពុម្ពលើកទី ១ នៅភ្នំពេញ ឆ្នាំ ១៩៥៩

រឿងកនកវណ្ណរាជ

មានសេចក្ដីដំណាលពីព្រេងនាយថា មានព្រះមហាក្សត្រមួយអង្គព្រះនាមកនកវណ្ណរាជ គ្រងរាជក្នុងកនកបិត្តនគរ មហេសីព្រះនាម កនកា ទ្រង់មានបុរោហិតម្នាក់ ចេះចប់ស្ទាត់ជំនាញក្នុងសិល្បសាស្ត្រទាំងពួង ។ ថ្ងៃ ១ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់សួរបុរោហិតនោះថា "លោកអាចារ្យ ក្នុងឆ្នាំនេះ តើមាននក្ខត្តឫក្សប្រែកបដោយសុខ ឬជាទុក្ខ ឬមួយកើតកលីយុគពុំជួរកាលយ៉ាងខ្លះ?"

បុរោហិតក្រាបទូលថា "សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងឆ្នាំនេះ បានសេចក្ដីចម្រើនល្អណាស់ ប៉ុន្តែដល់កន្លង ១០ ឆ្នាំរាប់ពីឆ្នាំនេះទៅ នឹងកើតវិបត្តិដោយរាំងភ្លៀង អស់កំឡុង ១២ ឆ្នាំ គ្មានទឹកភ្លៀង ១ ដំណក់ស្រក់ដល់ដីឡើយ" ។

ព្រះរាជាទ្រង់ស្លុតព្រះហឫទ័យ ភិតភ័យព្រួយបារម្ភជាខ្លាំង ទ្រង់ព្រះចិន្ដាថា "ឱពួករាស្ត្រប្រជានឹងវិនាសអស់ហើយតើសម្ពូទីបនេះ នឹងសូន្យហើយតើ បើដូច្នេះ តើអាត្មាអញនឹងធ្វើដូចម្ដេច?" ទ្រង់ព្រះចិន្ដាដូច្នេះហើយ ត្រាស់ហៅអាមាត្រ ហើយទ្រង់បញ្ជាថា "ចូរអ្នករាល់គ្នាទៅឃោសនា ប្រាប់ពួករាស្ត្រប្រជាក្នុងជម្ពូទីបថា "អ្នកទាំងឡាយ ចូរខំខ្វល់ខ្វាយភ្ជួររាស់ស្ទូងស្រូវទាំងស្រែប្រាំង ស្រែវស្សា ទាំងទីទំនាប ទីទំនួល កុំបីឲ្យសល់បន្លោះត្រង់ណាឡើយ" ។

លុះកន្លងដល់ឆ្នាំទៅ ក៏រាំងភ្លៀងស្ងួតហួតហែងគ្មានទឹកភ្លៀងមួយដំណក់ស្រក់ដល់ដីឡើយ ។ ពួកមនុស្សក្នុងនគរក៏កើតទុក្ខព្រួយខ្លោចផ្សាដោយអត់អាហារខ្លាំង ក៏ស្គាំងស្គមទ្រមកម្លាំង ស្លាប់បាត់បង់អស់ក៏ច្រើន ។ មានពួកខ្លះផ្ដុំប្រមូលគ្នាធ្វើជាចោរប្លន់ដណ្ដើមអាហារគ្នាស៊ី ចំនួន ១០០ នាក់ក៏មាន ១០០០ ក៏មានទាំងប្លន់កាប់សម្លាប់គ្នាស្លាប់ដេរដាស់ក្នុងជម្ពូទីបធុំក្លិនអសោចិ៍សុទ្ធតែខ្មោច ដូចព្រៃស្មសានឋានស្ងាត់ ។

តមកថ្ងៃមួយ ព្រះបាទកនកវណ្ណរាជ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលប្រាប់ពួកអាមាត្ររបស់ព្រះអង្គថា "បើអ្នករាល់គ្នាចង់ចេញទៅនៅទីណា ៗ ក្ដី ចូរនាំបុត្រភរិយាទៅទីនោះ ៗ តាមបំណងរៀងខ្លួនចុះ" ។ ពួកអាមាត្យក្រាបទូលតបវិញថា "បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ យើងខ្ញុំទូលបង្គំទាំងអស់គ្នា ពុំព្រមចេញទៅចោលព្រះអង្គទេ សុខចិត្តស្លាប់ក្រោមព្រះបាទាទាំងអស់គ្នា" ។ ព្រះរាជាមានព្រះទ័យសប្បុរសអង្គនេះ តែងទ្រង់ព្រះរាជទានស្រូវអង្ករដល់មហាជននឹងពួកអាមាត្ររបស់ព្រះអង្គរាល់ ៗ ថ្ងៃ ដរាបទាល់តែស្រូវអង្ករនៅសល់បន្តិចបន្តួច ទ្រង់ក៏បន្ថយ ទ្រង់ព្រះរាជទានអាហារដល់កូនអ្នកនគរ និងកូនអាមាត្រអស់បួនខែទៀត ។ ក្រោយបំផុតទ្រង់សំចៃទុកសម្រាប់ព្រះរាជបុត្រនឹងព្រះរាជទេពីបានត្រឹមតែមួយខែប៉ុណ្ណោះ ។

ខណៈដែលព្រះរាជា នៅសល់អង្ករត្រឹមមួយនាឡិ ព្រះរាជទេពីចំអិនទុកពុំទាន់បានសោយ ស្រាប់តែមានព្រះបច្ចេកពុទ្ធមួយអង្គនៅភ្នំគន្ធមាទន៍ ទើបតែចេញពីនិរោធសមាបត្តិ បានប្រមើលមើលសត្វលោកដោយទិព្វចក្ខុ ក៏បានជ្រាបច្បាស់ថាព្រះបាទកនកវណ្ណរាជជាពុទ្ធង្កូរ គួរអាត្មាអញចេញទៅសង្គ្រោះចំពោះព្រះរាជាអង្គនោះចុះ ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធក៏ហោះធ្បានតាមផ្លូវអាកាស ហើយបានចុះក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះរាជា ៗ បានទតឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធមានបាត្រទទេដូច្នេះ ក៏ទ្រង់ជ្រាបថា "លោកម្ចាស់អង្គនេះប្រាកដជាត្រូវការបង្ហាន់បិណ្ឌបាត បើអាត្មាអញកំសត់ទុគិតម្ល៉េះ តើនឹងធ្វើទានដូចម្ដេចកើត" ទើបទូលទៅលោកថា"លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាមានមាសប្រាក់ សំពត់អាវសារស្បៃច្រើនចំណែកអង្ករត្រឹមមួយនាឡិក៏គ្មានទេ" ។ ឯព្រះបច្ចេកពុទ្ធគង់នៅតែស្ងៀម ។ ទើបព្រះរាជាត្រាស់សួររាជបរិពាររបស់ទ្រង់ថា "អ្នកណាមួយបាយខ្លះដែរឬទេ?" ។ ព្រះរាជទេវីក្រាប

ទូលថា "ព្រះស្វាមី ! ខ្ញុំម្ចាស់បានចំអិនបាយចំនួនអង្ករមួយនាឡិទុកបម្រុងតែព្រះរាជកុមារ" ។ ព្រះរាជាសប្បុរសនោះ មានព្រះទ័យត្រេកអរណាស់ ទើបទ្រង់យកចំណែកព្រះស្ងោយរបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់នាំយកទៅប្រគេនព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងអស់ ទ្រង់មានបន្ទូលថា "បពិត្រលោកម្ចាស់ ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រនេះ ទោះតិចក្តី ច្រើនក្តី ថោកទាបក្តី ថ្លៃថ្លាក្តី ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយព្រះអង្គដោយចិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា និងមនោសោមនស្ស សូមព្រះអង្គទទួលយកទាំងអស់កុំបីទើសទាល់ឡើយ" ។

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ បានធ្វើកត្តានុមោទនា ហើយបានហោះធ្យានតាមផ្លូវអាកាស ឆ្ពោះភក្ត្រសំដៅភ្នំគន្ធមាទន៍ ហើយឆាន់ចង្ហាន់នោះរួចស្រេចកាលណា មហាមេឃក៏បង្អុរភ្លៀងធំធ្លាក់ចុះមកគគុកគគាក់ឥតអាក់ ។ មហាជនបានក្រាបទូលព្រះរាជាថា "បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ គួរអស្ចារ្យណាស់ មហាមេឃបង្អុរភ្លៀងធំមកក្នុងថ្ងៃនេះ ប្រាកដជាកើតឡើងដោយតេជៈផលទានរបស់ព្រះអង្គ" ។ ព្រះរាជាសប្បុរសត្រាស់ថា "មហាមេឃបង្អុរភ្លៀងធំយ៉ាងនេះប្រាកដជាកើតឡើង ដោយអនុភាពនៃព្រះបច្ចេកពុទ្ធទេតើ ! " ។

មុខគួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់ មុនដំបូង មហាមេឃបង្អុរភ្លៀងធំជំរះវត្ថុមិនស្អាត វត្ថុសោចិ៍លើផែនដី បង្ហូរទម្លាក់ទៅក្នុងសមុទ្រ ហើយបង្អុរភ្លៀងផ្កានានា បង្អុរភ្លៀងសុទ្ធតែបង្អែមពួកមនុស្សនាំគ្នារើសបរិភោគ ។ តពីនេះមក បង្អុរអង្ករអស់ ៧ ថ្ងៃ ភ្លៀងស្រូវអស់ ៧ ថ្ងៃ សំលៀកបំពាក់អស់ ៧ ថ្ងៃ ប្រាក់ ៧ ថ្ងៃ មាន ៧ ថ្ងៃ ពេជ្រនិលចិន្តា ៧ ថ្ងៃ ។ កនកចិន្តាមហានគរក៏សម្បូណ៌សប្បាយចំរើនរុងរឿងល្អដូចឋានទេវលោកហោង ៕

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការិយាល័យប្រធានសភាព្រឹទ្ធាចារ្យ សូមថ្លែងអំណរគុណ ៖

-ព្រះចៅអធិការ ព្រះអង្គ ទ្រឿង សារុង (កាណាដា)

-ព្រះចៅអធិការ ព្រះអង្គ ទ្រឿង គីចន្ទា (រដ្ឋម៉ាសាជូសេត សហរដ្ឋអាមេរិក)

-លោក សឹង រតនៈ

-លោក សារុន យុស

ព្រះអង្គ និង អស់លោក បានឧបត្ថម្ភថវិកាដល់ការិយាល័យ ដើម្បីការិយាល័យប្រធានសភាព្រឹទ្ធាចារ្យ យកទៅជួយដល់តំណាងសហព័ន្ធប្រចាំនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រៀបចំបុណ្យចូលឆ្នាំ ប្រពៃណីជាតិ ។

អាស្រ័យហេតុនេះតាងនាមប្រធានសភាព្រឹទ្ធាចារ្យ សូមប្រសិទ្ធិពរមហាប្រសើរចូរមានដល់ព្រះអង្គ និងអស់លោក សមាជិក-សមាជិកា កុំបីអាក់ខានឡើយ ៕